

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA VEST

STUDIU ASUPRA PIEȚEI FORȚEI DE MUNCĂ

Raport final de cercetare

Iuliu Horațiu Kozák

Februarie 2011

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Introducere

Acest raport a rezultat din „Studiul asupra pieței forței de muncă” efectuat în cadrul proiectului „Egalitate prin diferență. Accesul femeilor rome pe piața muncii” (www.femrom.ro) în perioada noiembrie 2010 – februarie 2011. Obiectivul raportului este să estimeze oportunitățile de angajare deschise romilor pe piața muncii prin analiza potențialului, intenției și practicilor de angajare existente și practicate de către angajatori. Cu alte cuvinte, dorim să aproximăm șansele de angajare ale romilor reliefând mecanismele pieței muncii, mecanisme prin care se reglează cererea și oferta și se selectează viitorii angajați. Pornim de la ideea conform căreia dacă dorim să estimăm șansele de angajare ale populației rome pe piața muncii trebuie cel puțin să aproximăm dacă nu chiar să explicăm pe deplin mecanismele de funcționare ale pieței forței de muncă și factorii care structurează intențiile de angajare din partea patronilor și managerilor. Statutul romilor în general și al femeilor rome în mod particular pe piața forței de muncă este determinată nu doar de competențele lor profesionale, de calificarea/calificările de care dispun sau dimpotrivă de lipsa lor ci și de tendințele economice, de contextul economic mai general al momentului. În acest context romii sunt actori afectați de procesele economice mai generale, procese în care sunt angrenate o serie de alți actori sociali și economici cum ar fi statul, firmele și alți participanți la piața muncii alături de romi. Așadar, din perspectiva acestui studiu, oportunitățile de care dispune forța de muncă în general și romii în cazul nostru particular sunt structurate de relațiile existente într-un câmp social și economic complex, iar ca să putem schița o imagine a acestor oportunități trebuie să schițăm mediul economic și social în care romii doresc să se integreze sau la care sunt nevoiți să se adapteze. Drept consecință, foarte simplu spus, în acest studiu dorim să vedem cine, pe cine și cum angajează, și să estimăm din această perspectivă șansele romilor de a se integra sau a participa pe piața forței de muncă.

Recunoscând poziția centrală a firmelor în structurarea pieței forței de muncă, perspectiva adoptată dorește să completeze oarecum abordările precedente axate pe descrierea participării romilor la piața muncii. Cercetările anterioare au urmărit mai ales descrierea statutului ocupațional și al experiențelor muncii din punctul de vedere al persoanelor de etnie romă sau în comparație cu majoritatea respectiv cu celelalte grupuri etnice din România. Astfel s-au descris gradul de ocupare, structura ocupațională, meseriile tradiționale ale romilor, respectiv competențele lor de bază (indicate mai ales de analfabetism, calificare și nivelul de școlarizare) și anumite dimensiuni ale culturii rome care s-au constituit în factori explicativi ai situației lor pe piața muncii. Cu alte cuvinte s-a stabilit o relație directă între piața forței de muncă și romi. Dimpotrivă, studiul de față nuanțează imaginea participării romilor la piața forței de muncă introducând în analiză un actor care a fost neglijat în cercetările anterioare, și anume firmele. Astfel, studiul afirmă că reglarea cererii și

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

ofertei forței de muncă este structurată de intenția și potențialul de angajare al firmelor într-un anumit context economic și social dat.

Majoritatea cercetărilor anterioare creionează o imagine standard a situației romilor. Ele descriu în primul rând situația materială precară în care se află comunitățile de romi și nivelul scăzut de participare la piața forței de muncă. Astfel aceste studii reușesc să ofere o descriere nuanțată a acestor dimensiuni, însă imaginile proiectate de aceste cercetări sunt statice. Ele prezintă stări și situații. În consecință majoritatea explicațiilor oferite pentru a da seamă de situația romilor pe piața muncii sunt și ele statice, indiferent dacă factorul principal explicativ este legat de transformări structurale ale economiei, capitalul uman și social al romilor sau discriminare, și ca atare aceste interpretări lasă câteva întrebări fără răspuns.

Una din explicațiile vehiculate afirmă că pe de o parte romii nu au profesii dorite de sistemul economic modern al României, pe de altă parte asistăm la „prăbușirea profesiilor tradiționale” dintr-o perspectivă generațională, iar în al treilea rând România post-socialistă a cunoscut o restructurare a domeniului economic, iar romii calificați „sunt angrenați în industrie și construcții, exact în domeniile în care șomajul a crescut rapid și este în creștere” (Zamfir și Zamfir 1993:103-104). Din această perspectivă structurală ne-participarea romilor la piața forței de muncă este pusă în relație cu restructurarea economiei și cu structura ocupațională a romilor, relație care conduce la participarea scăzută a acestora pe piața muncii. Întrebarea este totuși de ce nu se orientează romii spre alte ocupații? Sau ce șanse de angajare au dacă o fac?

Al doilea tip de argumentare pivotează în jurul nivelului de școlarizare scăzut al romilor. Nivelul scăzut de participare în educația formală este factorul cel mai răspândit în explicarea participării și accesului la piața forței de muncă. Mai mulți autori (Zamfir și Preda 2002) (Bădescu 2007; Căce 2007:8; Duminică și Preda 2003; Preda et al. 2004) împărtășesc aceeași perspectivă în sensul în care, alături de constatarea nivelului scăzut de participare a romilor pe piața muncii, introduc ca variabilă explicativă școlaritatea. Argumentul lui Bădescu (Bădescu 2007) este că participarea pe piața muncii depinde de capitalul uman care la rândul lui depinde de interesul scăzut al romilor față de școală, iar acesta din urmă este influențat de percepția educației ca ne-rentabilă pentru copiii romi și pentru succesul lor în viață. Totuși, cum se explică faptul demonstrat de câteva cercetări, că la același nivel de pregătire gradul de ocupare a romilor este mai scăzut și romii sunt mai slab plătiți?

Studiul nostru introduce în analiza situației ocupaționale a romilor firmele care mediază între structura economică și forța de muncă.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Astfel, în primul rând, introduce anumite mecanisme în interpretarea fenomenului pe lângă indicatorii de stare. Printre altele, asemenea mecanisme sunt luarea deciziei privind oportunitatea de angajare din perspectiva firmei sau practicile de recrutare. În al doilea rând, introducând aceste mecanisme evităm să ne bazăm pe construirea unor relații contingente între structură economică, capital uman și participarea romilor la piața forței de muncă. Aceste relații se articulează în funcție de acțiunile firmelor care sunt determinate atât de factorii structurali ai economiei, cât și de factori culturali și sociali care se referă printre altele la așteptările și imaginile pe care se bazează firmele în politica lor de angajare. În al treilea rând, introducând rolul și perspectiva firmelor în articularea pieței forței de muncă, situăm analiza la nivel local ceea ce ne poate conduce la reliefaarea factorilor particulari care influențează piața forței de muncă.

Scopul nostru este să oferim o abordare integrată și echilibrată. Prin aceasta înțelegem să luăm în calcul dimensiunile esențiale ale structurării pieței forței de muncă și să ne menținem – în măsura posibilităților – echidistanța față de perspectivele unilaterale dominante.

Raportul este structurat în mai multe secțiuni: prima secțiune oferă o privire generală asupra situației romilor pe piața muncii la nivel național și este completată cu date referitoare la aceeași situație, dar la nivelul localităților în care s-a desfășurat cercetarea; a doua secțiune descrie schimbările sistemului economic și al forței de muncă la nivel local pentru stabilirea unei relații generale, sau a unei tendințe de transformări în piața forței de muncă în raport cu restructurarea sistemului economic; a treia secțiune abordează problema oportunităților de angajare din perspectiva firmelor din eșantion și dorește să descrie factorii structurali (cele ce țin de caracteristicile structurale ale firmelor) care dimensionează intențiile de angajare ale directorilor de firmă; următoarea secțiune, a patra, prezintă dinamica forței de muncă angajată de firmă concentrându-se asupra grupurilor de lucrători cele mai vulnerabile; secțiunea finală a raportului descrie practicile de recrutare uzuale. Toate acestea sunt precedate de o scurtă descriere a cercetării și sunt urmate de concluzii preliminare privind oportunitățile și șansele de angajare ale populației de etnie romă. La sfârșitul raportului am inclus o Anexă care prezintă tabele și figuri cu distribuțiile simple ale răspunsurilor date la întrebările chestionarului.

Despre cercetare

Studiul are ca obiectiv creionarea situației pieței forței de muncă accesibilă romilor în cinci orașe din Transilvania luând în considerare dimensiunile descrise mai sus. Cele cinci orașe – Arad, Cluj Napoca, Deva, Reșița, Timișoara – au fost alese în funcție de interesul zonal al

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

proiectului „Egalitate prin diferență. Accesul femeilor rome la piața muncii”. Interesul major al studiului este îndreptat spre Cluj. De aceea fiecare secțiune prezintă prima dată situația din Cluj, urmată de descrierea comparată a situației din celelalte localități. Datele studiului provin din mai multe surse. Pe de o parte, am utilizat date statistice referitoare la economia României, la firme și la forța de muncă publicate de Institutul Național de Statistică. Pe de altă parte, pentru dinamica la nivel național a populației ocupate pe etnii am utilizat datele recensămintelor din 1992 și 2002. Pe lângă aceste date am utilizat și datele statistice publicate în raportul anchetei sociologice desfășurate în cadrul aceluiași proiect în 2009. Sursa principală a datelor din studiu provine dintr-o anchetă sociologică proprie. În lunile decembrie 2010 și ianuarie 2011 am derulat o anchetă sociologică pe un eșantion de firme din aceste localități. Eșantionul a fost construit cu metoda selecției sistematice cu start aleatoriu pornind de la cadrul de eșantionare dat de totalitatea firmelor cu mai mult de cinci angajați și este reprezentativ la nivel de localitate¹. Datele au fost culese pe bază unui chestionar aplicat unei persoane din conducerea fiecărei firme (proprietar, administrator, director). În total au fost completate 423 de chestionare în cele cinci orașe vizate.

Prin forma și conținutul chestionarului am urmărit să abordăm mai multe dimensiuni ale funcționării firmelor cum ar fi dimensiunea economică, socială și cea culturală. Chestionarul a urmărit adunarea unor date cantitative și calitative grupate în mai multe tipuri. Am utilizat o serie de variabile de identificare ale firmelor la care s-a completat chestionarul, o serie de variabile privind datele economice generale ale firmelor (de ex. domeniul de activitate, cifra de afaceri, număr de angajați, etc.), precum și o serie de variabile legate de structura și dinamica forței de muncă utilizate de firmă, forme de angajare și modalități de recrutare a resursei umane. O altă serie de variabile se referă la opiniile angajatorilor, opinii pe care le-am obținut formulând întrebări închise cu variante de răspunsuri date în prealabil, dar și prin utilizarea întrebărilor deschise. Angajatorii și-au exprimat opiniile față de climatul economic al României, performanțele așteptate ale firmei, caracteristicile și abilitățile forței de muncă din localitate și din unitatea lor economică, angajați de diferite etnii etc.

Situația romilor pe piața forței de muncă

Cei care și-au îndreptat atenția spre descrierea și analiza prezenței romilor pe piața muncii au ajuns la un consens general legat de acest subiect. În 1992 procentul populației rome fără lucru era de 52% (Zamfir și Zamfir 1993:110), iar în 2007

¹ Selecția firmelor s-a realizat pornind de la „Lista firmelor din România” editată de Borg Design, listă care cuprinde practic toate firmele înregistrate din România, oferind astfel un cadru de eșantionare reprezentativ pentru activitatea noastră.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

acest procent s-a redus la 36,5 (Fleck și Rughiniș 2008:133). Aceste date ne indică că gradul de ocupare în rândul romilor a crescut cu 16%. Totuși, cifra trebuie tratată cu precauție, pentru că el arată doar procentul celor care nu lucrează nici ocazional, nici în gospodărie. Dacă luăm în considerare și pe cei care lucrează în gospodărie (deci nu au venit), procentul celor fără ocupație se ridică la 57,8, ceea ce indică o situație similară cu cea din 1992, chiar mai precară. În privința calificărilor, datele disponibile ne arată că în 1992, 75% dintre romi nu aveau nici o profesie, 22% aveau ocupații moderne, iar restul de 3% meserii tradiționale. Structura ocupațională indică o prezență masivă în sectorul secundar al pieței forței de muncă. Romii sunt în majoritate zilieri, lucrători în agricultură, sau muncitori necalificați. Situația femeilor este și mai precară în toate dimensiunile pieței forței de muncă.

Regăsim situația descrisă mai sus la nivel național și la nivel local în sensul în care poziția și participarea romilor la piața forței de muncă raportată la majoritate este mai precară, respectiv mai redusă. Observăm că în toate cele cinci județe statutul ocupațional al romilor prezintă un profil diferit față de cel al românilor sau al maghiarilor. Procentul celor angajați este mai mic în cadrul romilor decât la celelalte etnii, ponderea șomerilor mai mare, cei angrenați în muncă casnică sunt mai numeroși la fel ca și cei inactivi sub alte forme (vezi Tabelul 1s). Așadar, într-o anumită măsură, ceea ce găsim la nivel național se reproduce și la nivel local ca tendință generală și relativă. Totuși, din perspectiva cifrelor și nu a profilului general, există diferențe demne de menționat atât față de situația națională, cât și cea județeană.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 1s. Statutul ocupațional în 2002 pe județe și etnii (procente)

2002		Angajat	Șomer, muncitor cu experiență	Șomer, în căutarea primului loc de muncă	Muncă casnică	La școală	Pensionar	Inactiv
ARAD	Români	35.44	1.36	1.03	8.75	16.01	25.47	11.93
	Maghiari	32.50	1.17	0.72	8.21	11.16	36.46	9.77
	Romi	9.96	0.82	2.30	18.68	16.85	4.89	46.49
CARAȘ SEVERIN	Români	32.07	4.03	1.46	10.05	16.80	24.64	10.94
	Maghiari	30.21	5.65	1.59	7.60	9.54	35.51	9.89
	Romi	10.93	3.14	3.14	19.19	15.23	10.00	38.37
CLUJ	Români	37.94	3.37	1.13	6.08	18.46	23.89	9.13
	Maghiari	33.20	3.72	0.86	7.27	14.14	32.93	7.86
	Romi	14.25	3.33	2.08	17.94	17.06	6.50	38.85
HUNEDOARA	Români	34.31	4.54	2.27	8.02	17.17	23.92	9.77
	Maghiari	27.78	4.54	2.13	8.67	11.60	37.58	7.71
	Romi	9.60	5.76	5.92	14.40	14.88	6.08	43.36
TIMIȘ	Români	45.29	2.74	0.87	4.24	18.45	18.88	9.54
	Maghiari	42.19	2.89	0.57	4.15	11.29	31.47	7.45

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Romi	28.71	2.80	2.05	12.12	15.48	6.03	32.82
------	-------	------	------	-------	-------	------	-------

Sursa: IPUMSI, Minnesota Population Center. Integrated Public Use Microdata Series, International: Version 6.0 [Machine-readable database]. Minneapolis: University of Minnesota, 2010.

Romii din diferite localități prezintă o structură particulară a statutului ocupațional. Deși participarea la piața forței de muncă în rândul romilor este redusă, gradul în care se diferențiază de restul populației la nivelul județului variază de la un județ la altul. După cum arată tabelul de mai jos (Tabelul 2s), cel mai mare procent al angajaților din forța de muncă romă totală o găsim în județul Timiș (30%). Ponderea angajaților din Timiș este de două ori mai mare decât în Cluj (15%) și de trei ori mai mare decât în județele Arad, Caraș-Severin și Hunedoara. Tot în Timiș găsim și cel mai mic procentaj de inactivi și de persoane angajate în muncă casnică. Județul Hunedoara în schimb se distinge prin numărul mare de șomeri, de muncitori cu experiență și de șomeri în căutarea unui loc de muncă, iar particularitatea structurii ocupaționale din rândul romilor din Caraș-Severin este dat de ponderea mare a pensionarilor. Structurarea particulară pe județe a statutului ocupațional se datorează mai multor factori ce țin de istoria economică și socială a regiunii. Trecerea în revistă a acestor factori nu face obiectul raportului, însă identificarea diferențelor ne spune că structura ocupațională a romilor nu este identică peste tot ci ea acoperă o mare varietate de situații diferite.

Din punctul de vedere al obiectivului acestui raport mai important este să vedem semnificația acestor profiluri ocupaționale. Cu cât profilul ocupațional al romilor din județ este mai apropiat de profilul majorității sau al altor etnii, cu atât este mai probabil că distribuția romilor în diferite ocupații este determinată de aceiași factori ca și în cazul majorității. Cu alte cuvinte, cu cât profilurile ocupaționale se aseamănă între ele, cu atât accesul la ocupare este mai uniform distribuit și cu atât mai probabil este să nu greșim dacă presupunem că forța de muncă romă este integrată pe piața muncii. Tabelul 1s ne arată că structura ocupațională a românilor și maghiarilor este asemănătoare, în timp ce a romilor diferă de ambele. Așadar, chiar dacă în unele zone, cum ar fi județul Timiș, integrarea romilor pe piața forței de muncă este mai favorabilă, în toate județele rămâne în urma nivelului de ocupare a altor etnii.

Tabelul 2s. Statutul ocupațional al romilor în 2002 pe județe (procente)

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

www.femrom.ro

DESIRE

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

2002	Angajat	Șomer, muncitor cu experiență	Șomer, în căutarea primului loc de muncă	Muncă casnică	La școală	Pensionar	Inactiv
ARAD	9.96	0.82	2.30	18.68	16.85	4.89	46.49
CARAȘ SEVERIN	10.93	3.14	3.14	19.19	15.23	10.00	38.37
CLUJ	14.25	3.33	2.08	17.94	17.06	6.50	38.85
HUNEDOARA	9.60	5.76	5.92	14.40	14.88	6.08	43.36
TIMIȘ	28.71	2.80	2.05	12.12	15.48	6.03	32.82

Sursa: IPUMSI, Minnesota Population Center. Integrated Public Use Microdata Series, International: Version 6.0 [Machine-readable database]. Minneapolis: University of Minnesota, 2010.

Evoluția statutului ocupațional al romilor între cele două recensăminte din 1992, respectiv 2002 ne arată că în raport cu 1992, structura ocupațională a romilor a suferit modificări destul de substanțiale. Comparativ cu 1992 ponderea angajaților romi din județul Arad a scăzut la jumătate, cea a șomerilor și a muncitorilor cu experiență la un sfert, iar cea a șomerilor în căutarea unui loc de muncă la două treimi. În Caraș-Severin ponderea angajaților a ajuns la două treimi din ponderea din 1992, iar cel al șomerilor în căutarea primului loc de muncă la circa jumătate. În județul Cluj angajații romi de azi reprezintă 72% din ponderea pe care au avut-o chiar după revoluție, și 40% în cazul șomerilor în căutarea unui loc de muncă. În județul Hunedoara avem o situație particulară, dată de dublarea ponderii șomerilor cu experiența muncii, iar în Timiș particularitatea evoluției forței de muncă rome constă în reproducerea ponderii angajaților între 1992-2002.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 3s. Evoluția statutului ocupațional în funcție de diferite etnii între 1992-2002 (1992 reprezintă 100%)

JUDEȚ	ETNIE	Angajat	Șomer, muncitor cu experiență	Șomer, în căutarea primului loc de muncă	Muncă casnică	La școală	Pensionar	Inactiv
ARAD	Români	91.13	76.28	78.81	83.36	107.37	126.04	96.27
	Maghiari	86.42	65.72	67.56	91.26	102.87	115.46	120.36
	Romi	53.84	23.30	67.67	95.75	131.78	123.07	121.41
CARAȘ SEVERIN	Români	77.64	179.92	80.85	107.99	111.75	140.90	85.37
	Maghiari	77.52	220.24	80.16	84.56	81.76	136.48	100.94
	Romi	63.46	90.49	55.08	86.98	155.60	141.58	110.59
CLUJ	Români	84.64	251.53	78.54	116.44	103.08	132.46	81.31
	Maghiari	83.92	208.68	51.40	99.84	104.73	117.17	97.36
	Romi	72.99	98.39	39.36	109.26	124.12	118.25	107.45
HUNEDOARA	Români	80.54	306.34	158.83	86.37	105.54	140.23	82.25
	Maghiari	66.06	322.93	161.56	80.30	89.09	160.90	95.77
	Romi	37.81	210.65	131.78	92.16	100.24	103.77	139.62
TIMIȘ	Români	99.50	135.31	74.53	88.97	111.93	109.67	74.34
	Maghiari	103.08	153.21	44.96	84.05	98.56	99.76	93.16

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

	Romi	100.09	72.55	81.37	103.47	149.12	104.26	88.54
--	------	--------	-------	-------	--------	--------	--------	-------

Calculule proprii pe baza datelor din IPUMSI, Minnesota Population Center. Integrated Public Use Microdata Series, International: Version 6.0 [Machine-readable database]. Minneapolis: University of Minnesota, 2010.

Structuri și tendințe economice locale

Sistemul economic a suferit transformări profunde în ultimele două decenii. Schimbările sunt pe de o parte de structurale, iar pe de altă parte țin de modificările practicilor și condițiilor generale de angajare. Atât pe plan național cât și pe plan local s-a trecut de la o economie bazată preponderent pe agricultură și industrie la o economie a serviciilor. Această restructurare a dislocat o mare parte a forței de muncă, transferându-o de la un sector economic la altul sau trimițându-o în șomaj. Economii locale reprezintă oportunități particulare pentru romi în privința sectoarelor economice în care se pot angaja. Dintr-o perspectivă diacronică, observăm că restructurarea economică a afectat în aceeași direcție toată populația activă (Tabelul 3s). Atât romii cât și celelalte etnii au avut de suferit din pricina reajustărilor economice. Totuși, efectul asupra romilor a fost mai pronunțat.

Aceste transformări au condus la transferarea forței de muncă de la un sector economic la altul. În ansamblu, populația ocupată a scăzut în sensul în care economia s-a restrâns la nivel național. Această scădere generală este acompaniată și de schimbarea, mai mult sau mai puțin semnificativă a populației ocupate în diferite sectoare. Astfel, din tabelele de mai jos reiese că sectorul agricol s-a restrâns în toate județele, ceea ce implică trecerea unei proporții importante de agricultori în rândul muncitorilor sau în ocupații din celelalte două sectoare economice, date fiind menținerea ponderii sectorului industrial și creșterea sectorului de servicii. De altfel, cu excepția județului Arad unde sectorul industrial a cunoscut o extindere a forței de muncă angajate, singurul sector economic aflat în expansiune este cel al serviciilor, unde putem presupune că s-a angajat o parte din forța de muncă eliberată din agricultură, industrie și construcții. Totuși, aceste date ne oferă o imagine generală despre forța de muncă. Mișcările forței de muncă pot fi surprinse din oportunitățile concrete create de firmele existente în aceste județe. În continuare vom prezenta datele anchetei sociologice asupra pieței muncii pentru a identifica contextele și practicile concrete care distribuie forța de muncă în diferite poziții și ocupații.

Tabel 4s. Structura economică pe sectoare

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Arad	1992	2002	2008
Agricultură	37.47	29.28	22.38
Industrie și construcții	30.57	32.85	37.37
Servicii	31.96	37.87	40.25

Tabel 5s. Structura economică pe sectoare

Cluj	1992	2002	2008
Agricultură	26.96	30.23	21.61
Industrie și construcții	39.88	31.80	30.75
Servicii	33.17	37.96	47.64

Tabel 6s. Structura economică pe sectoare

Hunedoara	1992	2002	2008
Agricultură	20.92	26.00	21.58
Industrie și construcții	19.89	16.80	19.04
Servicii	24.44	30.18	36.67

Tabel 7s. Structura economică pe sectoare

Timiș	1992	2002	2008
Agricultură	30.84	29.42	21.80

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Industrie și construcții	35.63	32.90	34.24
Servicii	33.53	37.67	43.96

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Intenția de angajare a firmelor

Contextul economic actual, dominat de criză și incertitudine, precum și de discursuri contradictorii la nivel guvernamental este fără doar și poate unul dintre factorii determinanți ai intenției de angajare a firmelor. Într-un mediu economic incert, nesigur și imprevizibil, patronii și managerii firmelor cu greu își pot face planuri pentru viitorul firmei atât din punctul de vedere al dezvoltării afacerii, cât și din punctul de vedere al resursei umane necesare pentru supraviețuirea, menținerea sau extinderea afacerii. În cele ce urmează, într-un prim pas vom prezenta datele referitoare la intenția de angajare a firmelor studiate, după care vom analiza datele din perspectiva mai multor factori care influențează decizia de a angaja forță de muncă. Vom raporta intenția de angajare la caracteristicile structurale, dinamica economică prezentă și proiectată în viitorul apropiat, precum și la percepția mediului economic din România și a evoluției lui.

Intenția de angajare și caracteristicile structurale ale firmelor

Răspunsurile la întrebarea „Firma va face angajări în 2011?” ne arată în modul cel mai direct intențiile de angajare ale firmelor. Distribuția răspunsurilor (Tabelul 1. și Figura 1.) sugerează că incertitudinea este trăsătura dominantă actuală în rândul firmelor. Puțin mai mult de jumătate din firme nu știu dacă vor face angajări sau nu în 2011, ceea ce ne spune că nu au un plan stabilit pentru angajări. Cu alte cuvinte este probabil că aceste firme nu vor angaja forță de muncă în viitor dacă mediul economic actual va continua să arate și să funcționeze la fel în următoarea perioadă. Mai puțin de jumătate din firme (49%) sunt hotărâte în privința angajărilor, însă doar aproximativ 22% în sens afirmativ. 28% dintre firme știu cu siguranță că nu intră în calculele lor recrutarea de noi angajați. În ansamblu, ne putem aștepta ca o cincime dintre firme să facă angajări. Pentru restul de 80% această perspectivă este puțin probabilă sau inexistentă. Pentru cei în căutarea unui loc de muncă, disponibilitatea redusă pentru angajări se traduce într-o arie redusă de oportunități și în consecință o competiție mai intensă pe piața muncii.

Tabelul 1. Intenția de angajare a firmelor

Firma va face angajări în 2011?	
Da	21.26

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Nu	27.30
NS	50.66
NR	0.79
Total	100.00

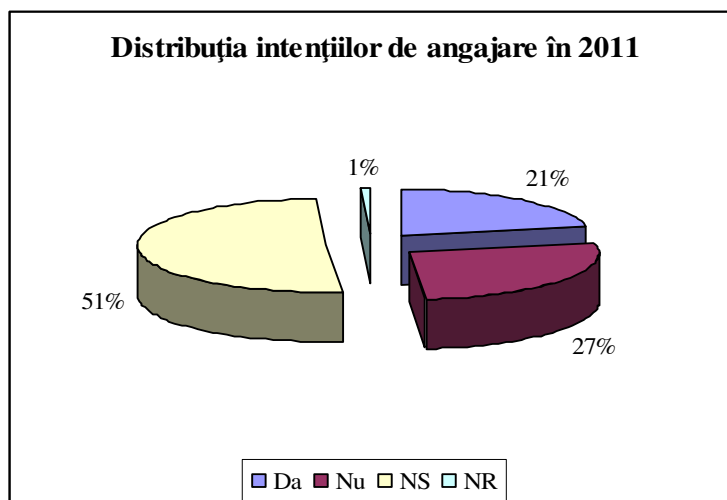
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Figura 1. Distribuția intențiilor de angajare a firmelor

Proiecțiile de angajare pentru firmele din localitățile studiate se structurează diferit (Tabelul 2 și Figura 2) ceea ce ne spune că oportunitățile de angajare sunt determinate pe plan local, adică economia locală oferă contextul general pentru comportamentul firmelor. Managerii și patronii firmelor din Cluj-Napoca declară în cea mai mare proporție (45%) că doresc să angajeze lucrători în 2011. Ei sunt urmați de cei din Deva, localitate în care 34% din respondenți au afirmat că intenționează să facă angajări în viitor. În Reșița și Timișoara doar o parte infimă a angajatorilor a răspuns afirmativ la această întrebare (2% respectiv 2,5 %).

Tendențele dominante la nivelul economiei locale sunt diferite în sensul în care cei mai mulți angajatori se raportează diferit la perspectiva creșterii sau schimbării personalului din firma lor. În Cluj tendința dominantă este dată de dorința de angajare, la Deva de refuzul angajărilor, iar în Reșița și Timișoara de nehotărâre. În Reșița 89%, iar în Timișoara 76% dintre respondenți nu sunt hotărâți în privința politicii lor de angajare în următorul an. Din perspectiva celor care caută un loc de muncă, incertitudinea firmelor privind angajările poate crea totuși un context în care există mai multe oportunități de angajare decât în cazul lipsei hotărâte a intenției de angajare. În acest sens, piața forței de muncă din Deva este cea mai închisă dat fiind procentul de 48% a firmelor care nu vor să angajeze în viitorul apropiat. Date fiind distribuțiile diferite la nivel de localitate, în următoarele paragrafe vom trece la o analiză a fiecărei localități pentru a vedea care sunt factorii care structurează intenția de

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

angajare a firmelor și, în consecință, oportunitățile deschise celor care sunt în căutarea unui loc de muncă.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

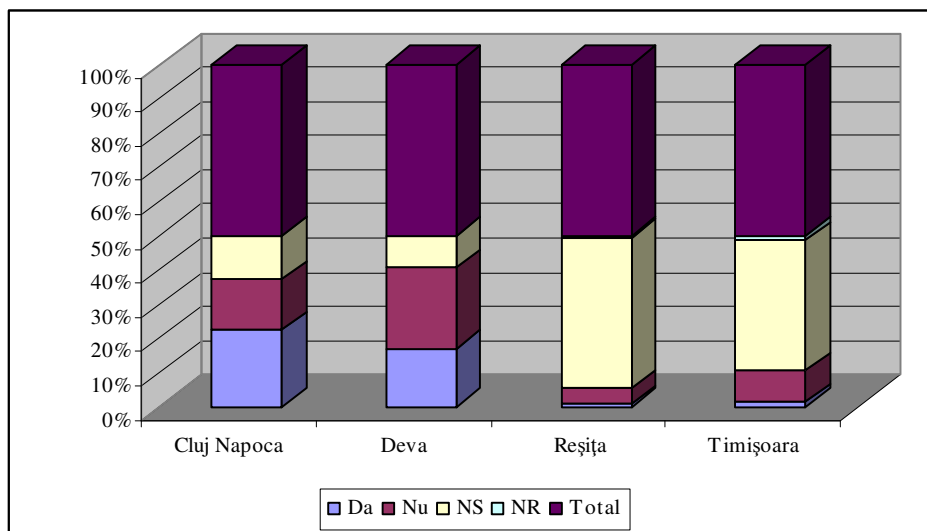

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 2. Intenția de angajare în funcție de localitate (procente)

	Da	Nu	NS	NR	Total
Cluj Napoca	44.71	29.41	25.88		100.00
Deva	33.98	47.57	18.45		100.00
Reșița	1.98	8.91	88.12	0.99	100.00
Timișoara	2.47	18.52	76.54	2.47	100.00

Figura 2. Intenția de angajare în funcție de localitate (procente)

Atât mărimea firmei cât și sectorul economic în care activează ea influențează intenția de angajare. Patronii firmelor mici din Cluj-Napoca care au un număr de angajați între 5-9 persoane sunt cei mai reticenți față de angajare. Doar 33% dintre ei declară că vor să facă angajări, în timp ce 50% sunt siguri că nu vor avea noi angajați în 2011 (Tabelul 3 și Figura 3). Ambele procente diferă substanțial de media procentuală a întregului eșantion

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
 ACCESUL FEMEILOR ROME
 PE PIAȚA MUNCII

www.femrom.ro

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

pe localitate (33% față de 45% respectiv 50% față de 30%). Din contră, firmele mari sunt cele mai deschise față de perspectiva angajării. Atât firmele cu 50-249 de angajați, cât și cele care au peste 250 de angajați au intenția de a angaja personal. Totuși, firmele cu un număr de 50-249 de angajați se arată cele mai dispuse spre angajare. Procentul acestora este semnificativ mai mare decât media procentuală a răspunsurilor „DA”.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

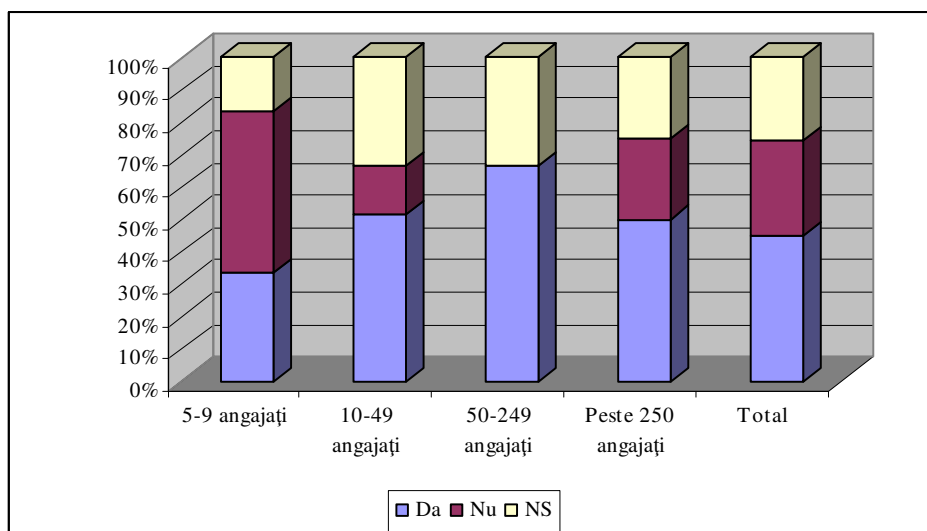

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 3. Intenția de angajare în funcție de mărimea firmei (procente)

Cluj Napoca	Da	Nu	NS
5-9 angajați	33.33	50.00	16.67
10-49 angajați	51.28	15.38	33.33
50-249 angajați	66.67	0.00	33.33
Peste 250 angajați	50.00	25.00	25.00
Total	44.71	29.41	25.88

Figura 3. Intenția de angajare în funcție de mărimea firmei (procente)

Sectorul economic cu cel mai mare potențial de angajare este cel al serviciilor, urmat de comerț, hoteluri și restaurante, și în sfârșit de industrie și construcții (Tabelul 4 și Figura 4). În sectorul din urmă ne putem aștepta la cele mai puține angajări. Atât răspunsurile pozitive privind intenția de angajare (37%), cât și cele negative (41%) arată că disponibilitatea de angajare este scăzută în acest sector. Sectorul comercial, inclusiv domeniul hotelier și al

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
 ACCESUL FEMEILOR ROME
 PE PIAȚA MUNCII

www.femrom.ro

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

restaurantelor se situează aproape de media procentuală a distribuției medii, așadar reprezintă oportunități pentru forța de muncă (răspunsurile „Nu” - 19% - sunt sub media eșantionului), însă aceste oportunități sunt restrânse (și răspunsurile „Da” se află sub media procentuală a distribuției răspunsurilor). Într-o proporție de aproape 40% sectorul este dominat de incertitudine, adică de lipsa unor perspective ferme asupra modului în care va evolua personalul din firmă. Serviciile reprezintă sectorul economic în care angajatorii și-au exprimat în cel mai mare grad disponibilitatea de angajare. 51% dintre patronii sau managerii firmelor din servicii doresc să angajeze, în timp ce cealaltă jumătate a lor este împărțită aproape egal între cei nehotărâți și cei care nu doresc să facă angajări anul acesta.

Se pare totuși că sectorul economic și mărimea firmei nu au aceeași influență în sensul că mărimea firmei determină o distribuție mai accentuat diferită a răspunsurilor decât sectorul economic în care activează firma. Distribuția simultană conform acestor două caracteristici structurale temperează oarecum imaginea de mai sus. Descrierea succesivă a intenției de angajare în funcție de mărimea firmei și de sectorul economic ne arată că pe de o parte firmele mijlocii și mari sunt cele care doresc să angajeze într-un procent mai mare, iar pe de altă parte aceeași intenție este exprimată de firmele din servicii. Ne așteptam ca firmele medii și mari din servicii să reprezinte cele mai mari oportunități de angajare. Precum arată Tabelul 5, efectul dimensiunii firmelor se menține, însă cel al sectorului economic este mai nuanțat. În fiecare sector economic firmele medii și mari sunt cele mai dispuse să angajeze.

Tabelul 4. Intenția de angajare în funcție de sectorul economic în care activează firma (procente)

Cluj Napoca	Da	Nu	NS
Industrie și construcții	36.36	40.91	22.73
Comerț, hoteluri și restaurante	42.86	19.05	38.10
Servicii	51.28	25.64	23.08
Total	45.12	28.05	26.83

Figura 4. Intenția de angajare în funcție de sectorul economic în care activează firma (procente)

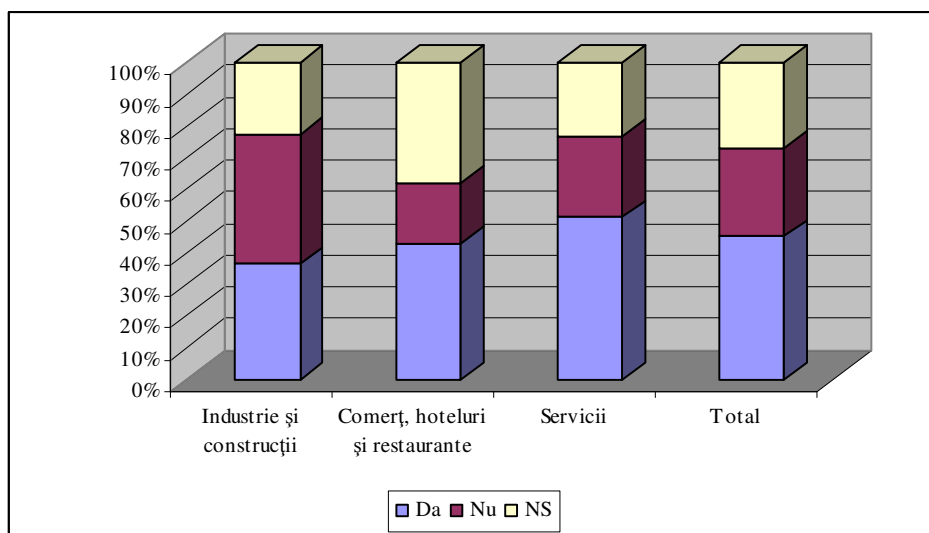

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

www.femrom.ro

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 5. Intenția de angajare în funcție de sectorul economic în care activează firma și clasa de mărime a firmei (procente, Cluj Napoca)

Sector	Mărimea firmei	Da	Nu	NS
Industrie și construcții	5-9 angajați	50.00	40.00	10.00
	10-49 angajați	66.67	33.33	0.00
	50-249 angajați	0.00	0.00	100.00
	Peste 250 angajați	33.33	33.33	33.33
	Total	50.00	35.00	15.00
Comerț, hoteluri și restaurante	5-9 angajați	11.11	74.07	14.81
	10-49 angajați	15.38	69.23	15.38
	50-249 angajați	0.00	50.00	50.00
	Total	11.90	71.43	16.67
Servicii	5-9 angajați	45.83	41.67	12.50
	10-49 angajați	50.00	7.14	42.86
	50-249 angajați	100.00	0.00	0.00
	Peste 250 angajați	100.00	0.00	0.00
	Total	50.00	27.50	22.50

În Deva oportunitățile de angajare sunt deschise în cazul firmelor care lucrează cu 10-49 de angajați sau peste 250 de angajați. Industria și construcțiile și serviciile sunt domeniile unde intenția de angajare este mai mare decât media procentuală pe totalul firmelor (vezi tabelele 5, 7, 8). Aceste date corespund modului în care s-a restructurat economia din Hunedoara

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

cu menținerea ponderii angajaților în sectorul economic și creșterea numărului persoanelor ocupate în domeniul serviciilor.

Tabelul 6. Intenția de angajare în funcție de mărimea firmei (procente)

Deva	Da	Nu	NS
5-9 angajați	30.65	56.45	12.90
10-49 angajați	39.39	36.36	24.24
50-249 angajați	25.00	25.00	50.00
Peste 250 angajați	50.00	25.00	25.00
Total	33.98	47.57	18.45

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 7. Intenția de angajare în funcție de sectorul economic (procente)

Deva	Da	Nu	NS
Industrie și construcții	50.00	35.00	15.00
Comerț, hoteluri și restaurante	11.90	71.43	16.67
Servicii	50.00	27.50	22.50
Total	34.31	47.06	18.63

Tabelul 8. Intenția de angajare în funcție mărimea firmei și de sectorul economic (procente)

Sector	Mărimea firmei	Da	Nu	NS
Industrie și construcții	5-9 angajați	50.00	40.00	10.00
	10-49 angajați	66.67	33.33	0.00
	50-249 angajați	0.00	0.00	100.00
	Peste 250 angajați	33.33	33.33	33.33
	Total	50.00	35.00	15.00
Comerț, hoteluri și restaurante	5-9 angajați	11.11	74.07	14.81
	10-49 angajați	15.38	69.23	15.38
	50-249 angajați	0.00	50.00	50.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
 ACCESUL FEMEILOR ROME
 PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

	Total	11.90	71.43	16.67
Servicii	5-9 angajați	45.83	41.67	12.50
	10-49 angajați	50.00	7.14	42.86
	50-249 angajați	100.00	0.00	0.00
	Peste 250 angajați	100.00	0.00	0.00
	Total	50.00	27.50	22.50
Total		34.31	47.06	18.63

În Reșița și Timișoara conducătorii firmelor sunt mai precauți în a-și proiecta orice schimbare în privința resursei umane cu care vor lucra în viitor. Intenția de angajare a directorilor și administratorilor de firme este mult mai scăzută atât în Reșița, cât și la Timișoara decât în celelalte două localități (2%, respectiv 2.5%). În ambele cazuri domină incertitudinea. Majoritatea covârșitoare a respondenților nu știu dacă vor angaja sau nu în viitorul apropiat. În Timișoara procentul celor nehotărâți este de 77% (vezi Tabelul 12) iar în Reșița de 88% (vezi Tabelul 9).

În aceste două cazuri nu putem descrie oportunitățile de angajare decât printr-un raționament invers. Vom descrie caracteristicile firmelor care nu doresc să angajeze, presupunând că oportunitățile de angajare sunt posibile în cazul firmelor care nu refuză hotărât angajarea. În Reșița firmele cu peste 50 de angajați oferă cele mai mici șanse de angajare. Procentul celor care a răspuns „NU” (43%) este cel mai mare în cazul administratorilor acestor firme (vezi Tabelul 9). În Timișoara același răspuns îl regăsim la firmele mici (între 5-10 angajați) în proporția cea mai mare (31%, vezi Tabelul 12). În privința sectorului economic cel mai refractar angajărilor observăm că la Reșița acesta este cel al industriilor și construcțiilor, iar în Timișoara al comerțului, restaurantelor și serviciilor hoteliere.

Tabelul 9. Intenția de angajare în funcție de mărimea firmei (procente)

Reșița	Da	Nu	NS
--------	----	----	----

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

5-9 angajați	1.89	3.77	94.34
10-49 angajați	2.56	10.26	84.62
50-249 angajați	0.00	42.86	57.14
Peste 250 angajați	0.00	0.00	100.00
Total	1.98	8.91	88.12

Tabelul 10. Intenția de angajare în funcție de sectorul economic (procente)

Reșița	Da	Nu	NS
Industrie și construcții	0.00	13.51	83.78
Comerț, hoteluri și restaurante	2.78	2.78	94.44
Servicii	3.70	11.11	85.19
Total	2.00	9.00	88.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 11. Intenția de angajare în funcție de mărimea firmei și sectorul economic (procente)

Sector	Mărimea firmei	Da	Nu	NS
Industrie și construcții	5-9 angajați		6.67	93.33
	10-49 angajați		6.67	86.67
	50-249 angajați		50.00	50.00
	Peste 250 angajați		0.00	100.00
	Total		13.51	83.78
Comerț, hoteluri și restaurante	5-9 angajați	0.00	0.00	100.00
	10-49 angajați	7.14	7.14	85.71
	50-249 angajați			
	Total	2.78	2.78	94.44
Servicii	5-9 angajați	6.25	6.25	87.50
	10-49 angajați	0.00	20.00	80.00
	50-249 angajați	0.00	0.00	100.00
	Peste 250 angajați			
	Total	3.70	11.11	85.19
Total		2.00	9.00	88.00

Tabelul 12. Intenția de angajare în funcție de mărimea firmei (procente)

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Timișoara	Da	Nu	NS
5-9 angajați	0.00	30.95	66.67
10-49 angajați	3.03	6.06	87.88
50-249 angajați	16.67	0.00	83.33
Peste 250 angajați	0.00	0.00	0.00
Total	2.47	18.52	76.54

Tabelul 13. Intenția de angajare în funcție de sectorul economic (procente)

Timișoara	Da	Nu	NS
Agricultură	0.00	50.00	50.00
Industrie și construcții	0.00	11.11	77.78
Comerț, hoteluri și restaurante	0.00	22.58	77.42
Servicii	6.67	16.67	76.67
Total	2.47	18.52	76.54

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 14. Intenția de angajare în funcție de mărimea firmei și sectorul economic (procente)

Sector	Mărimea firmei	Da	Nu	NS
Industrie și construcții	5-9 angajați		25.00	62.50
	10-49 angajați		0.00	83.33
	50-249 angajați		0.00	100.00
	Peste 250 angajați			
	Total		11.11	77.78
Comerț, hoteluri și restaurante	5-9 angajați		33.33	66.67
	10-49 angajați		12.50	87.50
	50-249 angajați			
	Total		22.58	77.42
Servicii	5-9 angajați	0.00	27.78	72.22
	10-49 angajați	10.00	0.00	90.00
	50-249 angajați	50.00	0.00	50.00
	Peste 250 angajați			
	Total	6.67	16.67	76.67
Total		2.47	18.52	76.54

Intenția de angajare și dinamica economică a firmei

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

DESIRE

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Am văzut mai sus care este impactul elementelor structurale ale firmelor asupra intenției de angajare. O altă dimensiune care poate determina dispoziția de angajare este reprezentată de dinamica economică a firmei. Succesul economic al firmei, fie el real sau proiectat influențează la rândul său intențiile de angajare. Am abordat succesul economic al firmei prin trei variabile: 1. evoluția cifrei de afaceri între 2008 și 2010, defalcat pe ani; 2. anul realizării ultimei investiții precum și suma și scopul investiției; 3. estimarea momentului în care firma va intra pe un trend de creștere economică. Am presupus că succesul economic al firmei este în relație directă cu intenția de angajare, așadar firmele care au o evoluție pozitivă a cifrei de afaceri sunt mai dispuse să angajeze noi lucrători din cauza acestei experiențe pozitive și a previziunilor optimiste. Mai departe, anvergura pieței de desfacere poate fi un indicator indirect al succesului firmei. Acest din urmă indicator arată potențialul economic al firmei în funcție de diferite piețe. Firmele care se bazează doar pe o piață locală sunt mai expuse fluctuațiilor economice locale decât cele care au piață de desfacere mai extinsă ori mai multe piețe cu dinamici diferite. Așadar am presupus că piața externă sau existența mai multe piețe va influența pozitiv intenția de angajare. În sfârșit, optimismul legat de evoluția firmei influențează la rândul lui intenția de angajare.

În 2010, 45% din firmele din Cluj-Napoca au avut o creștere a cifrei de afaceri și 13% au stagnat din această privință la o dinamică anuală asemănătoare cu anul precedent, 2009 raportat la 2008, chiar puțin mai favorabilă. În acest context favorabil pentru 45% dintre firmele studiate, neutru pentru 13% și nefavorabil pentru 41% intenția de angajare se distribuie oarecum după așteptări. Nu este deloc surprinzător că firmele cu o evoluție economică pozitivă aleg să-și amplifice numărul angajaților, pentru că acesta este una dintre sursele, dar și consecința dezvoltării firmei. Relația dintre evoluția cifrei de afaceri și intenția de angajare este directă. Intenția de angajare crește în raport cu creșterea cifrei de afaceri. Tabelul 16 ne arată că 57% din firmele cu creștere economică în ultimul an doresc să recruteze noi angajați. Procentul celor cu același intenții scade, deși nu în mod semnificativ, în rândul firmelor care au rămas la același nivel al cifrei de afaceri (54%) și scade drastic în cazul firmelor caracterizate de descreștere a cifrei de afaceri. Doar 28% dintre aceste firme doresc noi angajați. Tot în rândul acestora observăm procentul mare ale celor care nu doresc să angajeze.

Tabelul 15. Evoluția cifrei de afaceri (procente), în 2009 față de 2008, respectiv în 2010 față de 2009

www.femrom.ro

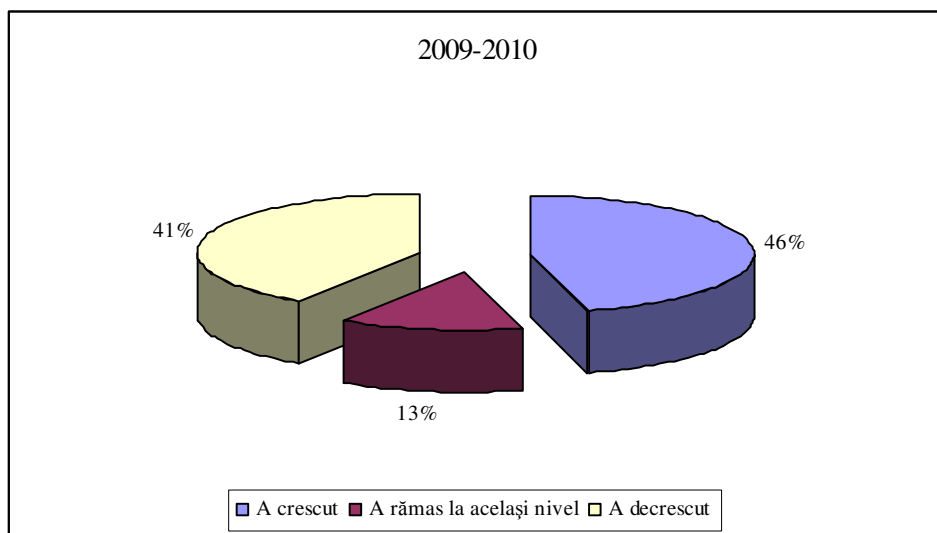
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Cluj Napoca	A crescut	A rămas la același nivel	A decrăscut	NR
2008-2009	43.37	13.25	40.96	2.41
2009-2010	44.71	12.94	40.00	2.35

Figura 15. Evoluția cifrei de afaceri (procente) în 2010 față de 2009

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
 ACCESUL FEMEILOR ROME
 PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 16. Intenția de angajare în raport cu evoluția cifrei de afaceri (procente). Cum a evoluat cifra de afaceri în 2009 în raport cu 2008?

Cluj Napoca	Da	Nu	NS
A crescut	56.76	13.51	29.73
A rămas la același nivel	54.55	36.36	9.09
A descrescut	26.47	47.06	26.47
Total	44.05	29.76	26.19

Similar cu evoluția anterioară a cifrei de afaceri, care este un indicator al creșterii economice a firmei, și proiecția acestei creșteri economice determină la rândul lui distribuția intențiilor de angajare. Firmele aflate în creștere economică sau cele care se așteaptă la un trend pozitiv de creștere economică într-un timp relativ scurt (6 luni), sunt cele ale căror conducere dorește în cea mai mare măsură să recruteze noi angajați. Și invers directorii sau administratorii pesimiști (cei care cred că firma lor va avea o perioadă de creștere economică peste un timp mai îndelungat, de la un an la 4-5 ani) în privința dezvoltării economice a firmei doresc în ponderea cea mai scăzută angajarea forței de muncă.

Tabel 17. Intenția de angajare și perspectiva creșterii economice. Când se poate aștepta firma dvs. la creștere economică?

Cluj Napoca	Da	Nu	NS
Este în creștere și în prezent	60.87	17.39	21.74
În 6 luni	54.55	9.09	36.36

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Într-un an	30.43	39.13	30.43
În 2-3 ani	36.84	47.37	15.79
În 4-5 ani	33.33	33.33	33.33
Niciodată	66.67	33.33	0.00
NS	33.33	0.00	66.67
Total	44.71	29.41	25.88

Intenția de angajare a firmelor pare dominat în mare măsură de raționamente economice, ceea ce sugerează că cererea pe piața forței de muncă este determinată de un calcul economic, de decizii bazate pe calculul rațional al conducătorilor de firmă. Pe de o parte indicatorii creșterii economice, cum ar fi evoluția cifrei de afaceri, piața de desfacere, creșterea economică reală și așteptările legate de evoluția viitoare a firmei determină disponibilitatea de a angaja. Indicatorii economici menționați sunt corobați cu caracteristicile structurale ale firmei, mărimea și sectorul de activitate, ceea ce ne conduce la concluzia că poziția firmei în sistemul economic determină în mare măsură succesul firmei și implicit constrânge conducerea la luarea deciziilor în privința angajărilor. Firmele medii și mari cu creștere economică, o piață de desfacere mai variată și evoluție proiectată pozitivă sunt cele care angajează. Pentru orașul Cluj acesta înseamnă mai cu seamă oportunități de angajare în toate cele trei sectoare menționate dar mai ales în firme medii având între 19 și 49 de angajați.

Relația dintre intenția de angajare și evoluția cifrei de afaceri este demonstrabilă și în celelalte cazuri, însă ea nu pare atât de tranșantă în toate cazurile. În Deva, odată cu evoluția pozitivă a cifrei de afaceri, crește și gradul în care firmele intenționează să angajeze. Firmele care au avut o creștere a cifrei de afaceri doresc în 54% să angajeze, iar cele care au rămas la același nivel doresc același lucru într-un procent de 64%. În Timișoara și Reșița, unde intenția de angajare este extrem de scăzută, observăm că evoluția cifrei de afaceri nu este concludentă în relație cu intenția de angajare.

Tabelul 18. Intenția de angajare în raport cu evoluția cifrei de afaceri (procente). Cum a evoluat cifra de afaceri în 2009 în raport cu 2008?

Deva	Da	Nu	NS
-------------	----	----	----

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

A crescut	54.17	25.00	20.83
A rămas la același nivel	63.64	18.18	18.18
A descrescut	15.00	65.00	20.00
Total	33.00	49.00	18.00

Tabelul 19. Intenția de angajare în raport cu evoluția cifrei de afaceri (procente). Cum a evoluat cifra de afaceri în 2009 în raport cu 2008?

Reșița	Da	Nu	NS
A crescut	3.57	7.14	89.29
A rămas la același nivel			
A descrescut	1.72	8.62	87.93
Total	1.98	8.91	88.12

Tabelul 20. Intenția de angajare în raport cu evoluția cifrei de afaceri (procente). Cum a evoluat cifra de afaceri în 2009 în raport cu 2008?

Timișoara	Da	Nu	NS
A crescut	33.33	33.33	33.33
A rămas la același nivel	0.00	21.74	78.26

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

A descrescut	0.00	34.78	60.87
Total	2.47	18.52	76.54

În ceea ce privește proiecția succesului economic într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, datele adunate în Reșița și Timișoara nu ne spun prea multe pentru că există foarte multe răspunsuri „Nu știu” (vezi tabelele 22, 23). Incertitudinea domină reacția firmelor, iar această incertitudine nu este în măsură să diferențieze firmele nici sub aspectul proiecțiilor economice viitoare. În cazul localității Deva se confirmă așteptările noastre, de altfel confirmate și pentru Cluj, conform cărora proiecția succesului economic se află într-o relație directă cu intenția de angajare. Așadar, firmele care se așteaptă la creștere economică într-un timp relativ scurt sunt mai dispuse să angajeze noi oameni decât firmele care nu se așteaptă la creștere economică decât mai târziu sau deloc. În Deva, similar cu situația din Cluj, firmele la care ponderea răspunsurilor afirmative este mai mare decât media procentuală pe întregul eșantion, sunt firmele care se află în creștere economică sau se așteaptă la o asemenea creștere în maxim un an.

Tabel 21. Intenția de angajare și perspectiva creșterii economice. Când se poate aștepta firma dvs. la creștere economică?

Deva	Da	Nu	NS
Este în creștere și în prezent	60.00	20.00	20.00
În 6 luni	66.67	33.33	0.00
Într-un an	54.17	29.17	16.67
În 2-3 ani	35.48	45.16	19.35
În 4-5 ani	8.33	75.00	16.67

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Niciodată	14.29	42.86	42.86
NS	50.00	50.00	0.00
Total	34.38	46.88	18.75

Tabel 22. Intenția de angajare și perspectiva creșterii economice. Când se poate aștepta firma dvs. la creștere economică?

Reșița	Da	Nu	NS
Este în creștere și în prezent	0.00	0.00	100.00
În 6 luni	0.00	16.67	83.33
Într-un an	5.56	16.67	77.78
În 2-3 ani	3.33	0.00	96.67
În 4-5 ani	0.00	4.76	90.48
Niciodată	0.00	0.00	100.00
NS	0.00	15.79	84.21
Total	2.00	8.00	89.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabel 23. Intenția de angajare și perspectiva creșterii economice. Când se poate aștepta firma dvs. la creștere economică?

Timișoara	Da	Nu	NS
Este în creștere și în prezent	7.69	38.46	53.85
În 6 luni	0.00	42.86	57.14
Într-un an	0.00	6.67	93.33
În 2-3 ani	0.00	0.00	88.24
În 4-5 ani	0.00	33.33	66.67
Niciodată	100.00	0.00	0.00
NS	0.00	50.00	50.00
Total	2.47	18.52	76.54

Poziția firmelor în economia locală, dată de mărime și sectorul de activitate, precum și succesul economic determină intenția de angajare și în consecință oportunitățile pentru cei care caută un loc de muncă. Deși există tendințe clare, corelate cu sectorul economic aflat în expansiune în localitățile respective, tendințele nu implică cu necesitate închiderea altor sectoare economice. De aceea și acestea generează oportunități în angajare, însă într-o măsură mai mică. În cazul localităților unde tendința dominantă este incertitudinea față de proiectele de angajare, succesul economic nu se constituie într-un factor determinant al acestor proiecte.

Caracteristicile și dinamica forței de muncă din cadrul firmelor și așteptările conducerii față de angajați

În secțiunea precedentă am aflat care sunt firmele care angajează și ce anume determină intenția de angajare. În secțiunea de față ne vom îndrepta atenția spre caracteristicile angajaților despre care firmele

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

afirmă că ar avea nevoie. Pentru descrierea angajaților doriți de firme, vom utiliza datele legate de evoluția numărului de angajați în cadrul firmelor din eșantionul nostru și caracterizarea forței de muncă din perspectiva competențelor pe care se presupune că angajații le au sau ar trebui să le aibă. Astfel, vom fi în măsură să formulăm câteva afirmații nu doar la intenția viitoare a angajatorilor, dar și la schimbările survenite în compoziția forței de muncă și a evoluției angajaților în diferite funcții. Totodată, vom prezenta și atitudinea generală a patronilor și managerilor față de angajați. Toate acestea vor schița o imagine mai clară despre relația dintre patroni și angajați, o dimensiune esențială a mișcărilor forței de muncă.

Structura și dinamica forței de muncă din cadrul firmelor

Pentru a contura o imagine a forței de muncă angajate, am rugat respondenții să ne indice numărul de angajați pe care i-a avut firma în anii precedenți (2008 și 2009) și pe care îi are în prezent în funcție de poziția angajatului din firmă. Totodată am fost interesați și de proiecția numărului de angajați pe diferite funcții, astfel încât am adunat și estimările angajatorilor pentru 2011. Structura forței de muncă angajate, dinamica lui pentru anii 2008, 2009 și 2010 și proiecția pentru 2011 au fost obținute din răspunsurile la această întrebare. Conform Tabelului 21, forța de muncă din Cluj este predominant angajată în funcții numite „gulere albe” adică personal în cadrul conducerii și administrației firmelor, personal de birou și angajați care desfășoară muncă intelectuală. Mai mult de 60% dintre angajați desfășoară activități asimilate acestor funcții. Adăugând procentul de aproximativ 13% angajați în conducere, observăm că circa trei pătrimi din forța de muncă este ocupată în funcții de administrare sau în activități intelectuale. Restul de o pătrime a forței de muncă este formată de muncitori. Ponderea cea mai mare a muncitorilor este dată de muncitorii calificați la locul de muncă (16% din forța de muncă angajată). Ceilalți muncitori apar într-un procentaj destul de scăzut: muncitor necalificat 5% și muncitor calificat 3% (cu angajați în subordine și cu calificare profesională formală).

Această structură a forței de muncă ocupate este strâns legată de structura economică a localității. În Cluj, mai mult decât în celelalte localități supuse analizei, o mare parte a firmelor se află în sectorul terțiar, cel al serviciilor, este deci lesne de înțeles că majoritatea angajaților vor lucra în acest sector. Această structură se menține aproape la fel din 2008. Schimbările care s-au produs din 2008 până în prezent arată o dominanță chiar mai accentuată a sectorului serviciilor în 2010. Deși ponderea unor funcții asimilate „gulerelor albe” este în scădere, se observă mutații mai ales în interiorul acestei categorii. Odată cu scăderea în 2010 a funcțiilor din conducere și a personalului de birou crește ponderea salariaților cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat. În privința categoriei de muncitori, ponderea lor în totalul forței de

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

muncă ocupate scade pentru fiecare categorie. Chiar mai mult decât atât, previziunile pentru 2011 arată că în cazul muncitorilor ponderea lor în structura funcțiilor va scădea în continuare, în timp ce ponderea ocupațiilor intelectuale și de conducere va continua trendul de creștere.

Tabelul 21. Procentul populației ocupate în diferite funcții (procente, Cluj Napoca)

Cluj Napoca	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	6.69	6.97	6.29	6.01
Conducere de nivel mediu	6.69	6.97	6.29	6.01
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	22.03	22.18	20.93	20.09
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	21.67	19.15	19.61	25.48
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	18.53	21.22	26.24	26.29
Muncitor calificat cu angajați în subordine	0.31	0.32	0.29	0.29
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	2.37	2.45	2.11	2.05
Muncitor calificat la locul de muncă	16.68	15.59	13.37	9.83
Muncitor necalificat	5.04	5.16	4.86	3.96

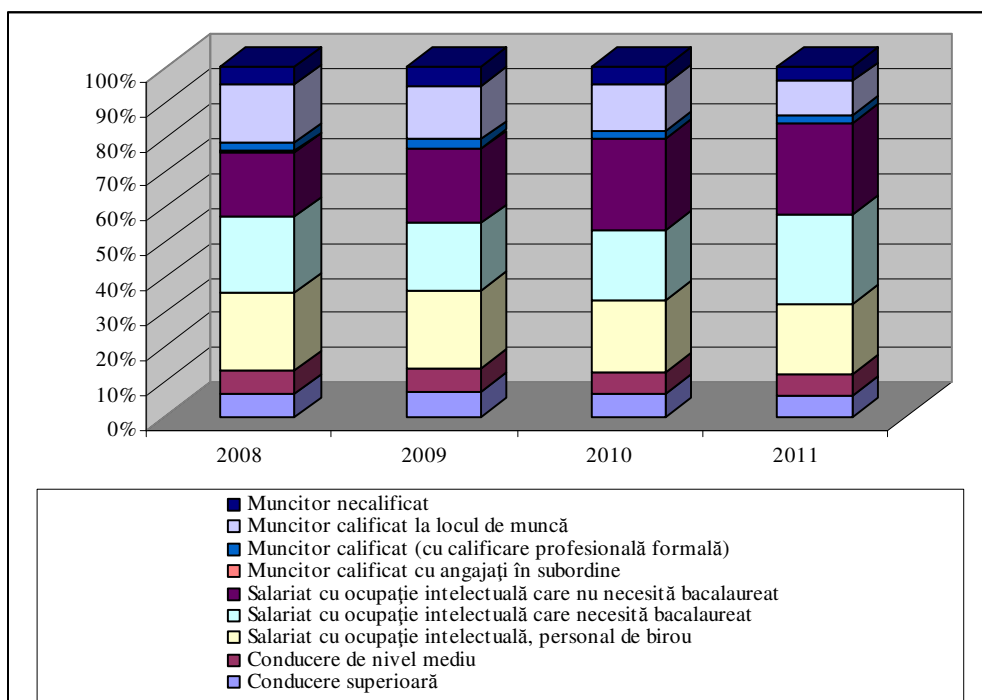
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Figura 21. Procentul populației ocupate în diferite funcții (procente, Cluj Napoca)

Dacă mai sus am prezentat evoluția compoziției forței de muncă, în Tabelul 22 de mai jos dorim să ilustrăm dinamica angajaților pe diferite funcții nu din perspectiva ponderii structurii ocupaționale, ci din perspectiva șanselor de menținere sau creșterii efectivului de salariați pe anumite funcții. Tabelul 22 arată schimbările survenite în efectivul de salariați pe diferite funcții în anumite perioade. În total, observăm că forța de muncă angajată de firme a scăzut în 2009, după care a crescut ușor în 2010, ajungând la nivelul din 2008. În 2011, conform estimărilor și intenției angajatorilor, numărul de angajați va crește și față de 2008. Cu alte cuvinte, în ansamblu, forța de muncă nu numai că se va reproduce în totalitate, dar va cunoaște și o ușoară creștere față de 2008, un an al creșterii economice.

Chiar dacă în termeni generali ai forței de muncă ocupate rata de reproducere a ei va depăși 100% a efectivului de salariați ocupați în 2008, la nivelul diferitelor funcții deținute atât dinamica trecută cât și prezentul și estimările din viitor sunt mult diferite. Din 2008 până în 2010 rata de reproducere a întregii populații ocupate a fost de 105%. Însă doar în cazul a două funcții s-a reprodus acest tipar: muncitorii necalificați și muncitorii calificați cu

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

angajați în subordine au reușit să-și mențină efectivul în această perioadă. Restul funcțiilor s-au reprodus doar parțial. De notat cele două cazuri extreme: cel al salariaților cu muncă intelectuală ce nu necesită bacalaureat, și cel al muncitorilor calificați la locul de muncă. Perioada a fost favorabilă celor dintâi și extrem de nefavorabilă celor din urmă. Mai mult decât atât, proiecțiile referitoare la 2011 arată că cei angajați ca muncitori calificați la locul de muncă nu au șanse să se angajeze nici în viitor. Din acest punct de vedere sunt grupul cel mai vulnerabil. Din 2008, numărul s-a restrâns (au fost primii concediați în 2009, iar concedierile lor au continuat și în 2010). Acest trend de descreștere și lipsa disponibilității de a-i angaja în viitor face ca efectivul proiectat pentru 2011 să reprezinte doar 64% din numărul lor din 2008.

De fapt ultima coloană din Tabelul 22 ne arată că în trei cazuri evoluția viitoare intenționată este favorabilă: salariați cu ocupație intelectuală ce necesită sau nu necesită bacalaureat și muncitorii calificați cu angajați în subordine. O a doua categorie de angajați (cei în cazul cărora rata de reproducere a forței de muncă pe funcție este de peste 93%) se pot aștepta la menținerea locurilor de muncă. Există o a treia categorie, cei cărora situația actuală și viitorul le surâde: salariații cu ocupație intelectuală, pentru care se deschid noi oportunități în viitorul apropiat conform celor declarate de angajatori legat de intențiile de angajare. În ansamblu, în ocupațiile intelectuale și de conducere sunt posibil să se recruteze noi angajați, în timp ce în altele, mai ales în rândul muncitorilor slab calificați sau necalificați șansele de angajare scad. Consecința directă a acestei situații este creșterea concurenței pe acest segment de angajați. Întrebarea este dacă acești muncitori se vor putea adapta cerințelor impuse de sarcinile activităților intelectuale.

Tabelul 22. Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (procente), serii de timp

Cluj-Napoca	2008-2009	2009-2010	2008-2010	2010-2011	2008-2011
Conducere superioară	100.77	97.71	98.46	98.44	96.92
Conducere de nivel mediu	100.77	97.71	98.46	98.44	96.92

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	97.43	102.16	99.53	98.83	98.36
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	85.51	110.83	94.77	133.83	126.84
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	110.83	133.83	148.33	103.18	153.06
Muncitor calificat cu angajați în subordine	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	100.00	93.48	93.48	100.00	93.48
Muncitor calificat la locul de muncă	90.43	92.83	83.95	75.74	63.58
Muncitor necalificat	98.98	102.06	101.02	83.84	84.69
Total	96.76	108.24	104.73	103.00	107.87

De fapt, Cluj-Napoca este singura localitate unde în 2010 numărul de angajați a depășit numărul de angajați din 2008 în ciuda crizei economice. În toate celelalte localități forța de muncă a firmelor studiate a scăzut, în unele cazuri chiar dramatic, cum este cazul orașului Timișoara. Aici 2010 reprezintă aproximativ 75% din angajații din 2008, în timp ce în Deva și Reșița aceste procente sunt de 97% respectiv 99%. Proiecțiile de viitor pentru angajați sunt sumbre, pentru că efectivul salariaților va scade în rândul acestor firme (vezi Tabelele 23-28). În ceea ce privește grupurile cele mai afectate de această evoluție, observăm că în Deva muncitorii (atât cei calificați cât și cei necalificați) au cele mai mici șanse de a se angaja în viitor. Numărul lor, comparativ cu anii precedenți va continua să scadă. Va continua să scadă și numărul ocupațiilor intelectuale care nu necesită bacalaureat. Singura ocupație care va cunoaște creștere numerică este cea a personalului de birou. Același tipar se repetă la și în Reșița (vezi Tabelul 25) deși într-o formă mai atenuată în sensul în care rata de descreștere a pozițiilor pentru aceste ocupații este mai mică. În Timișoara tendința de descreștere este mai accentuată. În afara salariaților cu ocupație intelectuală ce nu necesită bacalaureat (pentru care s-a înregistrat o creștere în anii precedenți și se prevede continuarea acestei tendințe) toate celelalte ocupații își vor diminua efectivul. Cele mai vulnerabile grupuri în timpul crizei și în anul în curs sunt salariații

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat și muncitorii necalificați (vezi Tabelul 27).

Schimbările observate în structura funcțiilor arată evoluțiile particulare ale localităților. Dacă în Cluj tendința este de creștere ușoară în cazul ponderii ocupațiilor intelectuale, de birou și de management, în Deva și Timișoara se menține un raport de 70-30 între efectivul de muncitori și restul funcțiilor. Structura ocupațiilor rămâne similară și în Reșița, doar că raportul dintre efectivul de muncitori și restul funcțiilor este de 55 la 45.

Tabelul 23. Procentul populației ocupate în diferite funcții (procente, Deva)

Deva	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	9.06	10.71	11.10	11.06
Conducere de nivel mediu	3.33	3.57	3.52	3.78
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	4.75	6.25	6.51	7.01
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	7.26	6.95	5.51	6.18
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	1.15	1.34	1.40	1.44
Muncitor calificat cu angajați în subordine	9.38	9.18	11.23	9.96
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	57.50	54.27	53.29	52.95
Muncitor calificat la locul de muncă	4.09	4.27	4.45	5.08
Muncitor necalificat	3.49	3.44	2.99	2.54
Total				

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 24. Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (procente), serii de timp

Deva	2008-2009	2009-2010	2008-2010	2010-2011	2008-2011
Conducere superioară	101.20	99.40	100.60	96.41	96.99
Conducere de nivel mediu	91.80	94.64	86.89	103.77	90.16
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	112.64	100.00	112.64	104.08	117.24
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	81.95	76.15	62.41	108.43	67.67
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Muncitor calificat cu angajați în subordine	83.72	117.36	98.26	85.80	84.30
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	80.74	94.24	76.09	96.13	73.15
Muncitor calificat la locul de muncă	89.33	100.00	89.33	110.45	98.67
Muncitor necalificat	84.38	83.33	70.31	82.22	57.81
Total	85.54	95.98	82.11	96.74	79.43

Tabelul 25. Procentul populației ocupate în diferite funcții (procente)

Reșița	2008	2009	2010	2011

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Conducere superioară	5.58	5.77	5.78	5.83
Conducere de nivel mediu	4.19	4.31	4.43	4.47
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	3.69	3.79	3.95	3.98
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	27.23	27.89	28.42	28.61
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	4.85	4.58	4.29	4.32
Muncitor calificat cu angajați în subordine	5.16	5.28	5.36	5.15
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	5.69	5.64	5.47	5.26
Muncitor calificat la locul de muncă	38.76	38.27	38.12	38.14
Muncitor necalificat	4.85	4.47	4.20	4.24
Total				

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 26. Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (procente), serii de timp

Reșița	2008-2009	2009-2010	2008-2010	2010-2011	2008-2011
Conducere superioară	100.00	96.24	96.24	100.00	96.24
Conducere de nivel mediu	99.38	98.74	98.13	100.00	98.13
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	99.29	100.00	99.29	100.00	99.29
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	99.04	97.96	97.02	99.80	96.82
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	91.35	89.94	82.16	100.00	82.16
Muncitor calificat cu angajați în subordine	98.98	97.44	96.45	95.26	91.88
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	95.85	93.27	89.40	95.36	85.25
Muncitor calificat la locul de muncă	95.47	95.75	91.41	99.19	90.67
Muncitor necalificat	89.19	90.30	80.54	100.00	80.54
Total	96.70	96.12	92.95	99.13	92.14

Tabelul 27. Procentul populației ocupate în diferite funcții (procente)

Timișoara	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	6.01	6.65	6.68	6.70

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Conducere de nivel mediu	4.11	3.67	3.58	4.15
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	15.94	16.53	16.68	16.67
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	2.63	2.71	3.74	2.33
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	0.86	0.85	1.07	1.53
Muncitor calificat cu angajați în subordine	3.87	3.83	3.80	4.22
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	60.86	59.76	58.88	59.10
Muncitor calificat la locul de muncă	2.10	2.02	1.66	1.75
Muncitor necalificat	3.63	3.99	3.90	3.57
Total				

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 28. Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (procente), serii de timp

Timișoara	2008-2009	2009-2010	2008-2010	2010-2011	2008-2011
Conducere superioară	99.21	100.00	99.21	73.60	73.02
Conducere de nivel mediu	80.23	97.10	77.91	85.07	66.28
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	93.11	100.32	93.41	73.40	68.56
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	92.73	137.25	127.27	45.71	58.18
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	88.89	125.00	111.11	105.00	116.67
Muncitor calificat cu angajați în subordine	88.89	98.61	87.65	81.69	71.60
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	88.16	97.95	86.35	73.75	63.69
Muncitor calificat la locul de muncă	86.36	81.58	70.45	77.42	54.55
Muncitor necalificat	98.68	97.33	96.05	67.12	64.47
Total	89.79	99.42	89.26	73.48	65.58

Așteptările față de angajați, competențele dorite de conducere și relația angajat-angajator

Cum văd angajatorii forța de muncă cu care lucrează? Pentru a cunoaște acest lucru, am prezentat conducătorilor firmelor mai multe întrebări: dacă sunt sau nu mulțumiți cu angajații pe care îi au și ce măsuri iau în cazul în care nu sunt mulțumiți de ei. Mai departe, am prezentat o listă cu 18 însușiri, caracteristici, abilități, competențe și i-am rugat să aleagă trei dintre ele, despre care cred că sunt cele mai caracteristice angajaților în diferite funcții. Respondenții au ales câte

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

trei caracteristici pentru persoanele care ocupă diferite funcții (funcții de conducere, funcții cu activități intelectuale, muncitori calificați și necalificați).

Din tabelul următor se desprinde profilul perceput al angajaților din Cluj-Napoca. Cum era de așteptat, angajații cu diferite ocupații și funcții sunt caracterizați prin atribute diferite. Tendințele majore sau atributele alese cel mai frecvent pentru caracterizare se articulează după cum urmează: angajații ocupând funcții de conducere sunt văzuți mai degrabă ca profesioniști care dețin cunoștințe profesionale (47% dintre angajatori văd lucrurile în acest fel) și experiență profesională (12%); cei care desfășoară activități intelectuale sunt caracterizați prin a avea cunoștințe profesionale (28%), competențe de comunicare (19%) și cunoștințe de utilizare a calculatorului (18%); muncitorilor calificați li se atribuie deținerea unui certificat de calificare și cunoștințe profesionale (ambele într-o proporție de 23%) cărora li se adaugă și hărnicia, tenacitatea (16%); în sfârșit muncitorii necalificați sunt văzuți drept harnici și tenace (34%) și motivați (11%).

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 29. Caracterizarea angajaților care ocupă diferite funcții (Cluj Napoca)

Caracteristici deținute	Funcții de conducere	Activități intelectuale	Muncitor calificat	Muncitori necalificați
Spirit de inițiativă	7.41		1.37	
Spirit de echipa			9.59	
Motivare	2.47	1.47		11.36
Loialitate	6.17	2.94	6.85	9.09
Hărnicie, tenacitate		1.47	16.44	34.09
Experiență profesională	12.35	2.94	5.48	4.55
Este de încredere	1.23		1.37	
Disciplinat	1.23			2.27
Deținerea unui atestat de calificare			23.29	
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație	3.70	1.47	2.74	
Cunoștințe profesionale	46.91	27.94	23.29	6.82
Cunoștințe de utilizare a calculatorului		17.65		
Cunoașterea unei limbi străine	3.70	4.41		
Creativitate	1.23	8.82		2.27
Competențe de comunicare	8.64	19.12		9.09
Capacitatea de a învăța		4.41	4.11	9.09
Adaptabilitate	1.23	2.94	4.11	9.09
Abilitatea de a lucra independent	3.70	4.41	1.37	

Imaginea despre angajați creată de conducerea firmelor din Deva este similară cu cea din Cluj, cu accente ușor diferite. Posedarea cunoștințelor profesionale este trăsătura identificată de majoritatea

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

respondenților ca fiind caracteristică angajaților din conducere, cu ocupații intelectuale și a muncitorilor calificați. Persoanele din funcțiile de conducere apar și aici ca deținători ai unor experiențe profesionale. Hărnicia, tenacitatea este a doua caracteristică identificată de respondenți pentru muncitorii calificați, iar muncitorii necalificați sunt percepuți ca harnici și loiali. Conducerea firmelor din Timișoara face notă separată și din această privință. Și ei caracterizează persoanele aflate în funcții de conducere prin experiența și cunoștințele lor profesionale și abilitatea de a lucra independent. În privința celor care desfășoară activități intelectuale în Timișoara este singurul loc unde contează diploma privind nivelul de educație și cunoașterea unei limbi străine. Totuși și aici cel mai important aspect este dat de cunoștințele profesionale. Cunoștințele și experiența profesională sunt două caracteristici majore ale muncitorilor calificați cărora li se adaugă și deținerea unui atestat de calificare. Muncitorii necalificați sunt caracterizați de capacitatea de a învăța, loialitate și spirit de echipă.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 30. Caracterizarea angajaților care ocupă diferite funcții (Deva)

Caracteristici deținute	Funcții de conducere	Activități intelectuale	Muncitor calificat	Muncitori necalificați
Spirit de inițiativă	7.84		0.98	
Spirit de echipa	7.84		4.90	5.00
Motivare				6.00
Loialitate	3.92		8.82	23.00
Hărnicie, tenacitate	0.98		22.55	30.00
Experiență profesională	13.73		6.86	5.00
Este de încredere				5.00
Disciplinat	1.96	3.57		5.00
Deținerea unui atestat de calificare			6.86	
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație		3.57	4.90	2.00
Cunoștințe profesionale	51.96	92.86	24.51	7.00
Cunoștințe de utilizare a calculatorului	0.98		6.86	
Cunoașterea unei limbi străine	0.98		2.94	
Creativitate	4.90		0.98	
Competențe de comunicare	3.92			1.00
Capacitatea de a învăța	0.98		6.86	10.00
Adaptabilitate				1.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Abilitatea de a lucra independent			1.96	
-----------------------------------	--	--	------	--

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 31. Caracterizarea angajaților care ocupă diferite funcții (Reșița)

	Conducere	Calificat	Necalificat
Spirit de inițiativă	7.92	7.84	1.96
Spirit de echipa			6.86
Motivare			3.92
Loialitate			11.76
Hărnicie, tenacitate		11.76	0.98
Experiență profesională		0.98	20.58
Este de încredere			11.76
Disciplinat		74.51	
Deținerea unui atestat de calificare	32.67	1.96	
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație	43.56	0.980392	1.96
Cunoștințe profesionale	15.84		
Cunoștințe de utilizare a calculatorului			
Cunoașterea unei limbi străine		0.98	
Creativitate			
Competențe de comunicare		0.98	12.74
Caracteristici deținute			1.96
Capacitatea de a învăța			25.49

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Adaptabilitate			
Abilitatea de a lucra independent			

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 32. Caracterizarea angajaților care ocupă diferite funcții (Timișoara)

	Funcții de conducere	Activități intelectuale	Muncitor calificat	Muncitori necalificați
Spirit de inițiativă	8.64			2.47
Spirit de echipa			6.17	13.58
Motivare	8.64		1.23	8.64
Loialitate	1.23	1.23	4.94	14.81
Hărnicie, tenacitate	4.94	1.23	1.23	6.17
Experiență profesională	9.88	2.47	17.28	
Este de încredere				1.23
Disciplinat	3.70			
Deținerea unui atestat de calificare		1.23	28.40	
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație	1.23	17.28	2.47	
Cunoștințe profesionale	24.69	9.88	33.33	
Cunoștințe de utilizare a calculatorului	4.94	16.05		
Cunoașterea unei limbi străine	2.47	7.41	1.23	
Creativitate	2.47	2.47		2.47
Competențe de comunicare	8.64	8.64	2.47	
Capacitatea de a învăța			1.23	39.51
Adaptabilitate	4.94			11.11

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Abilitatea de a lucra independent	13.58	32.10		
-----------------------------------	--------------	--------------	--	--

Așteptările managerilor în legătură cu ce ar trebui îmbunătățit la angajați

Am întrebat persoanele din conducerea firmelor care sunt caracteristicile, competențele care ar trebui dezvoltate la angajații în diferite funcții. Răspunsurile arată de fapt ceea ce respondenții descriu în chip de profil dezirabil al angajaților, cum ar arăta forța de muncă dorită de ei, ce așteptări au față de angajații lor. Coroborate cu ceea ce dețin, aceste caracteristici pot da seamă de imaginea angajaților ideali. Dacă în privința competențelor deținute angajatorii au menționat în primul rând experiența și cunoștințele pentru funcții de conducere, activități intelectuale și pentru muncitorii calificați, în privința caracteristicilor ce ar trebui dezvoltate, angajatorii se orientează spre alte tipuri de aptitudini și competențe. Astfel în Cluj-Napoca, angajatorii doresc angajați mai loiali, cei aflați în funcții de conducere ar trebui să fie, conform acestor opinii, mai integrați în echipa de lucru, să aibă spirit de inițiativă. Pentru cei care desfășoară activități intelectuale așteptările se leagă de hărnicie, tenacitate, creativitate și competențe de comunicare, cunoștințe de utilizare a calculatorului, motivare. Pentru muncitorii calificați spiritul de echipă, cunoștințele profesionale sunt cele mai des invocate atribute dezirabile. Angajatorii se așteaptă ca muncitorii necalificați să fie mai disciplinați, să dețină un atestat de calificare, să fie loiali și motivați. În ansamblu putem spune că realitatea percepută a competențelor și așteptările angajatorilor se articulează pe marginea unei percepții diferențiate în sensul în care de la angajații care dețin competențe profesionale se așteaptă la o îmbunătățire a calităților sociale, iar de la cei care sunt caracterizați mai cu seamă de competențe ce țin de etica muncii (hărnicie, disciplină) se așteaptă o îmbunătățire a calităților profesionale.

Tabelul 33. Caracteristici ce ar trebui dezvoltate la angajați de diferite funcții (Cluj Napoca)

Dezvoltate	Funcții de conducere	activități intelectuale	Muncitor calificat	Muncitori necalificați
Spirit de inițiativă	16.67	4.23	9.86	2.44

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Spirit de echipa	15.38	4.23	8.45	9.76
Motivare	2.56	7.04	8.45	14.63
Loialitate	14.10	12.68	7.04	9.76
Hărnicie, tenacitate	1.28	7.04	2.82	
Experiență profesională	1.28	8.45	4.23	7.32
Este de încredere	1.28		2.82	7.32
Disciplinat		1.41	4.23	7.32
Deținerea unui atestat de calificare		1.41		4.88
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație	1.28	1.41	5.63	9.76
Cunoștințe profesionale	10.26	8.45	12.68	7.32
Cunoștințe de utilizare a calculatorului		4.23	1.41	
Cunoașterea unei limbi străine	6.41	7.04	8.45	
Creativitate	10.26	9.86	2.82	
Competențe de comunicare	7.69	9.86	8.45	4.88
Capacitatea de a învăța	6.41	4.23	7.04	2.44
Adaptabilitate	5.13	4.23	1.41	2.44
Abilitatea de a lucra independent		2.82	4.23	9.76

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 34. Caracteristici ce ar trebui dezvoltate la angajați de diferite funcții (Deva)

Deva	Funcții de conducere	Activități intelectuale	Muncitor calificat	Muncitori necalificați
Spirit de inițiativă	7.84	7.00	1.00	2.02
Spirit de echipa	3.92	5.00	11.00	12.12
Motivare	1.96	2.00	8.00	4.04
Loialitate	4.90		10.00	12.12
Hărnicie, tenacitate			13.00	26.26
Experiență profesională	15.69	9.00	5.00	3.03
Este de încredere	0.98	4.00	3.00	3.03
Disciplinat	0.98	1.00	9.00	7.07
Deținerea unui atestat de calificare	4.90	1.00	2.00	4.04
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație	5.88			
Cunoștințe profesionale	29.41	26.00	26.00	6.06
Cunoștințe de utilizare a calculatorului	3.92	19.00		1.01
Cunoașterea unei limbi străine	1.96	7.00	1.00	
Creativitate	7.84	5.00	6.00	1.01
Competențe de comunicare	3.92	3.00	1.00	1.01
Capacitatea de a învăța		2.00	2.00	10.10
Adaptabilitate	0.98	1.00	2.00	

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Abilitatea de a lucra independent	4.90	8.00		7.07
-----------------------------------	------	------	--	------

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 35. Caracteristici ce ar trebui dezvoltate la angajați de diferite funcții (Reșița)

Reșița	Funcții de conducere	Activități intelectuale	Muncitor calificat	Muncitori necalificați
Spirit de inițiativă			0.98	1.96
Spirit de echipa	2.02		3.92	2.94
Motivare	1.01			2.94
Loialitate				7.84
Hărnicie, tenacitate	1.01		1.96	16.67
Experiență profesională	15.15		10.78	0.98
Este de încredere	2.02			4.90
Disciplinat				10.78
Deținerea unui atestat de calificare	1.01	6.86	76.47	
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație	33.33	59.80	0.98	2.94
Cunoștințe profesionale	34.34	4.90		
Cunoștințe de utilizare a calculatorului		12.75	0.98	
Cunoașterea unei limbi străine	10.10	12.75	0.98	
Creativitate				
Competențe de comunicare			2.94	
Capacitatea de a învăța		1.96		16.67
Adaptabilitate				29.41

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
 ACCESUL FEMEILOR ROME
 PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Abilitatea de a lucra independent		0.98		1.96
-----------------------------------	--	------	--	------

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 36. Caracteristici ce ar trebui dezvoltate la angajați de diferite funcții (Timișoara)

Timișoara	Funcții de conducere	Activități intelectuale	Muncitori calificat	Muncitori necalificați
Spirit de inițiativă	6.17	3.70	8.64	
Spirit de echipa	16.04	13.58	9.87	1.23
Motivare	3.70	13.58	7.40	2.46
Loialitate	3.70	13.58	17.28	11.11
Hărnicie, tenacitate	3.70	6.17	4.93	27.16
Experiență profesională	1.23		1.23	2.46
Este de încredere	1.23	2.46	8.64	1.23
Disciplinat		3.70	7.40	13.58
Deținerea unui atestat de calificare	2.46			20.98
Deținerea unei diplome privind nivelul de educație	11.11			1.23
Cunoștințe profesionale	2.46	1.23	2.46	9.87
Cunoștințe de utilizare a calculatorului	4.93	1.23	4.93	
Cunoașterea unei limbi străine	20.98	4.93	7.40	
Creativitate	12.34	16.04	4.93	2.46
Competențe de comunicare	4.93	11.11	4.93	3.70
Capacitatea de a învăța				2.46
Adaptabilitate	3.70	6.17	9.87	

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Abilitatea de a lucra independent	1.23	2.46		
-----------------------------------	------	------	--	--

Totuși, în ansamblu, angajatorii sunt foarte, sau mai degrabă mulțumiți cu angajații lor (Tabelul 37). Ceea ce diferențiază firmele din diferite localități sunt măsurile pe care le iau în cazul în care nu sunt mulțumiți de angajații lor. Calificarea la locul de muncă este practica cea mai frecvent utilizată în Cluj-Napoca și Deva. În celelalte două localități, Reșița și Timișoara concedierea este soluția cea mai utilizată. Aici doar o parte mică a firmelor încearcă să soluționeze neajunsurile angajaților prin calificarea la locul de muncă sau la un curs plătit de firmă.

Tabelul 37. Cât de mulțumit sunteți de competențele profesionale ale angajaților dvs.?

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Foarte mulțumit	25.30	48.96	50.00	29.63
Mai degrabă mulțumit	66.27	46.88	46.00	61.73
Mai degrabă nemulțumit	6.02	3.13	3.00	8.64
NR	2.41	1.04	1.00	

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 38. Ce măsuri luați când sunteți nemulțumit de angajat?

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Calificare la locul de muncă	76.54	58.06	23.23	12.90
Curs de calificare plătit de firmă	44.00	38.64	8.08	3.13
Concediere	44.30	44.68	71.72	94.94
Angajarea pe un alt post în cadrul firmei	46.05	38.37	31.31	38.81

Selecția forței de muncă. Practici de recrutare a forței de muncă

Majoritatea firmelor utilizează ceea ce am putea numi practici informale în angajarea forței de muncă, prin cunoștințe sau angajați. Totuși frecvența acestor practici diferă de la o localitate la alta după cum arată Tabelul 39.

Tabelul 39. În ce formă recrutați angajații dvs.? Distribuția răspunsurilor DA (procente)

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
La recomandarea cunoștințelor	72.15	62.11	25.00	40.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

La recomandarea angajaților	72.15	55.56	23.76	48.39
Anunț în media locală	60.76	52.75	71.29	69.86
Prin anunț pe paginile specializate pe internet	43.59	17.24	63.37	80.56
Anunț la forțele de muncă	41.56	57.00	100.00	69.57
Prin intermediul firmelor specializate	24.05	19.54	91.09	61.19
Prin bursa locurilor de muncă	6.58	40.66	57.43	47.62
Prin organizații neguvernamentale	4.00	4.55	32.67	9.84

Literatura despre ocuparea romilor face, poate cel mai des, referire la practici de discriminare atunci când este vorba de angajare, de procesul de recrutare și selecție din partea angajatorilor. Același sentiment este dominant în rândul romilor care caută un loc de muncă și se prezintă pentru angajare (vezi numeroasele relatări despre experiențele trăite de romi în aceste situații). Recrutarea forței de muncă este un proces complex în care atât angajatorii, cât și cei în căutarea unui loc de muncă caută cât mai multe informații unii despre alții. Scopul acestui proces de căutare este din partea angajatorului să găsească angajatul cel mai potrivit pentru postul vacant pe care dorește să-l scoată la concurs. Dintr-o perspectivă a competențelor, angajatorul caută persoana ale cărei abilități se apropie cel mai mult de sarcinile de serviciu. Din perspectiva candidatului, al viitorului angajat, căutarea informațiilor se referă la condițiile de muncă și salariu. De aceea considerăm că este important să vedem care sunt fluxurile de informație, de unde provin ele și cum sunt procesate atunci când au loc angajările (arene de negociere și schimb de informații).

În cazul în care obținerea informațiilor prin rețele sociale existente este imposibilă, cum este de foarte multe ori cazul în întâlnirea între angajatori și romi, și informațiile sunt insuficiente pentru a lua o decizie în privința angajării, se recurge la informații privind categoria din care face parte persoana aflată în căutarea unui loc de muncă. Evaluarea categorială nu este favorabilă romilor. Există o serie de prejudecăți față de romi care nu ușurează angajarea lor atunci când angajatorul recurge la evaluarea categorială. Mai mult, nu numai romii în general dar și forța de muncă romă este apreciată diferit de majoritate și de alte etnii (vezi Tabelele 40, 41, 42, 43, 44 pentru această imagine în funcție de diferite localități). Însă există și fenomenul „țiganul meu”, romi cunoscuți care fac notă distinctă de evaluările categoriale. Ei sunt excepția de la

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

regulă, care în mod sintetic poate fi redat prin afirmația de tip „romii sunt așa, însă el sau ea nu este”. Observația poate oferi o explicație și faptului de ce este mai mare rata de ocupare a romilor care trăiesc în comunități dispersate decât a celor care trăiesc în comunități compacte (vezi Raportul asupra anchetei sociologice „Muncile romilor” realizat în cadrul proiectului „Egalitate prin diferență. Accesul femeilor rome pe piața muncii”, <http://www.femrom.ro/infopub/2010/2.1.19.%20raport%20despre%20ancheta%20sociologica.pdf>).

Romii care trăiesc în comunități dispersate au mai multe șanse să fie în posesia unui capital social care să-i califice ca „țiganul meu” și în cazul lor în loc de evaluarea categorială se recurge la evaluarea personală. Așadar, într-un context în care romii nu dețin capital social relevant este mică probabilitatea de a fi angajați, mai ales că angajatorii nu cred că politicile de angajare cu intenții sociale (promovarea diversității culturale și practici pozitive de suport pentru persoane de diferite etnii sau pentru categorii dezavantajate) sunt necesare în vreun fel pentru firmă.

Tabelul 39. Imaginea forței de muncă în funcție de etnia angajatului

Cluj Napoca	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Adaptabili	67.19	47.62	15.09	39.22	42.86
Muncitori	39.06	53.97	24.53	13.73	34.29
Disciplinați	10.94	33.33	77.36	1.96	28.57
Acceptă să muncească pe un salariu mic	20.31	7.94	1.89	54.90	14.29
Creativi	20.31	12.70	5.66	9.80	14.29
Calificați	35.94	31.75	20.75	0.00	8.57
Pretențioși	26.56	19.05	22.64	21.57	2.86

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Tabelul 40. Imaginea forței de muncă în funcție de etnia angajatului

Deva	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Muncitori	56.00	72.62	67.05	50.00	60.00
Acceptă să muncească pe un salariu mic	47.00	26.19	26.14	53.85	36.00
Disciplinați	40.00	44.05	59.09	29.49	36.00
Calificați	66.33	41.67	38.64	30.77	34.67
Adaptabili	45.00	29.76	30.68	33.33	33.33
Pretențioși	44.00	20.24	29.55	34.62	24.00
Creativi	39.00	26.19	31.82	23.08	24.00

Tabelul 41. Imaginea forței de muncă în funcție de etnia angajatului

Reșița	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Acceptă să muncească pe un salariu mic	89.22	74.26	17.65	98.04	90.20
Muncitori	96.08	87.13	49.02	94.12	63.73
Creativi	62.75	42.57	41.18	67.65	47.06
Adaptabili	57.84	40.59	20.59	52.94	31.37
Calificați	77.45	29.70	79.41	7.84	19.61
Disciplinați	31.37	34.65	86.27	14.71	18.63

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Pretențioși	30.39	12.87	74.51	6.86	18.63
-------------	-------	-------	-------	------	-------

Tabelul 41. Imaginea forței de muncă în funcție de etnia angajatului

Timișoara	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Muncitori	85.00	87.50	97.50	78.75	86.25
Calificați	88.61	93.75	97.50	13.75	78.75
Adaptabili	88.75	58.75	69.62	72.50	76.25
Creativi	87.50	47.50	86.25	48.75	65.00
Pretențioși	20.00	72.50	92.50	31.25	61.25
Disciplinați	62.50	76.25	98.75	26.25	40.00
Acceptă să muncească pe un salariu mic	90.00	21.25	5.00	93.75	32.50

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Concluzii

Nu există un raționament simplu care ne poate oferi un fundament general pentru estimarea șanselor de angajare ale romilor. Studiul nostru arată că piața forței de muncă este marcată de procese economice și sociale care determină potențialul, intențiile și forma exactă de angajare, care la rândul lor articulează șansele romilor de participare la piața forței de muncă. Nici capitalul uman al angajaților sau al celor aflați în căutarea unui loc de muncă, nici procesele economice structurale în sine nu sunt indicatori suficienți și infailibili pentru descrierea mișcărilor forței de muncă. Nu sunt suficienți pentru că, capitalul social al persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, precum și intențiile, posibilitățile și percepțiile legate de forța de muncă și practicile de recrutare constituite cultural în rândul angajatorilor au un rol în crearea oportunităților de angajare. Și nu sunt infailibili pentru că în contexte economice similare dinamica forței de muncă poate fi diferită. Mai mult, toate aceste procese se articulează într-un mod particular în contextul dat de economia locală. Ținând cont de acestea, în cele ce urmează vom prezenta sintetic rezultatele studiului despre piața forței de muncă realizat în cadrul proiectului „Egalitate prin diferență. Accesul femeilor rome pe piața muncii”.

Oportunitățile de angajare depind de intenția firmelor de a coopta forță de muncă. Intenția de a angaja este dominată, chiar dacă nu exclusiv, dar în mare măsură, de un calcul economic ce ține de poziția firmei în sistemul economic al localității. Firmele mijlocii care au înregistrat creștere economică în ultimii ani și se așteaptă în viitor la continuarea tendinței de creștere, sau firmele situate în sectoare aflate în expansiune sunt cele care oferă mai multe locuri de muncă. Sectorul serviciilor este cel care oferă cele mai mari oportunități în acest sens.

Dinamica forței de muncă din cadrul firmelor studiate confirmă afirmația de mai sus. În ultimii ani și evoluția resurselor umane angajate de firme arată o tendință de descreștere pentru muncitori și o tendință de creștere pentru persoane angajate în funcții administrative, personal de birou și salariați cu ocupație intelectuală. Ne putem aștepta ca această tendință să se mențină, conform intențiilor declarate de administratorii de firme. Scăderea numărului de muncitori (calificați și necalificați) și lipsa intenției de a-i angaja pe viitor pune extrem de mare presiune pe aceștia, dat fiind faptul că va exista o concurență acerbă între muncitorii disponibilizați pentru puținele locuri de muncă scoase la concurs. În viitorul apropiat, în localitățile studiate, muncitorii, indiferent de calificare, reprezintă grupul cel mai vulnerabil pe piața forței de muncă.

Afirmațiile de mai sus sunt valabile pentru toți participanții la piața forței de muncă, atât pentru romi cât și pentru celelalte etnii. În acest

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

sens, în principiu șansele de angajare ale romilor sunt egale cu ale persoanelor de alte etnii. Însă evoluția statutului ocupațional al populației active în trecut arată că dislocările forței de muncă datorate restructurării economiei, i-au afectat mai mult pe romi decât pe ne-romi. Una din explicații este creșterea competiției pentru un loc de muncă, considerat un bun rar în contextul în care șomajul în România a crescut în ultimii 20 de ani și mai ales în timpul crizei economice. O altă explicație complementară este dată de practicile de recrutare ale forței de muncă și lipsa politicilor sociale de angajare în cadrul firmelor. Forța de muncă este preponderent recrutată prin metode informale, prin medierea cunoștințelor și al angajaților curenți. În consecință, capitalul social este factorul determinant în a ajunge în situația de concurs pentru un post. În lipsa lui, romii nici nu ajung să dețină informații despre un post vacant, iar dacă totuși ajung într-o situație de concurs sunt evaluați în termeni categoriali, adică în termenii grupului din care fac parte, ceea ce le scade șansele de a fi angajați. Caracteristicile principale atribuite romilor de conducătorii firmelor este disponibilitatea lor de a munci pe bani puțini, astfel încât ei reprezintă o forță de muncă ieftină. Din perspectiva eficienței economice, munca pe bani puțini se poate constitui într-un avantaj comparativ al forței de muncă romă. Însă acest avantaj se pierde în cazul în care competiția pentru posturi slab remunerate este mare, cum este cazul în situații de declin economic.

În final am dori să formulăm câteva remarci, implicite studiului, pentru politicile destinate ocupării romilor. Punctul de plecare și punctul terminus al acestor politici este slaba calificare și nivelul de educație scăzut al populației romilor, cu alte cuvinte capitalul uman scăzut al romilor, ceea ce se constituie în obstacol în participarea romilor la piața forței de muncă. Deși studiul nu neagă importanța calificărilor în obținerea unui loc de muncă, studiul nuanțează această afirmație. În primul rând, nivelul de școlarizare, calificările nu conduc automat la șanse mai mari pe piața muncii. Situația muncitorilor calificați confirmă acest lucru. În al doilea rând, calificarea formală nu este un o caracteristică așteptată de la angajatori în mod necesar. Experiența profesională, competențele sociale și elemente ale unei etici a muncii disciplinate sunt mai cerute. În al treilea rând, capitalul uman este rareori evaluat la angajare. Iar, în al patrulea și ultimul rând, obținerea unui loc de muncă depinde de concurența pentru un post care necesită un anumit nivel de pregătire. Iar în astfel de situații, capitalul social este cel determinant.

Referințe

Bădescu, Gabriel. 2007. "Capital uman și capital social la populația de romi." Pp. 76-84 in *Barometrul incluziunii romilor*, edited by Gabriel Bădescu, Vlad Grigoraș, Cosima Rughiniș, Mălina Voicu

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

- and Ovidiu Voicu. București: Fundația pentru o Societate Deschisă.
- Cace, Sorin, ed. 2007. *Accesul romilor pe piața muncii. Aspirații, factori și strategii de reușită*. București: Expert.
- Duminică, Gelu, and Marian Preda. 2003. *Accesul romilor pe piața muncii*. București: ECA.
- Fleck, Gábor, and Cosima Rughiniș, eds. 2008. *Come Closer. Inclusion and Exclusion of Roma in Present-Day Romanian Society*. Bucharest: Human Dynamics.
- Furaker, Bengt. 2005. *Sociological Perspectives on Labor Markets*. New York: Palgrave.
- Granovetter, Mark. 1985. "Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness." *The American Journal of Sociology* Vol. 91: 481-510.
- Hiebert, Daniel. 1999. "Local Geographies of Labor Market Segmentation." *Economic Geography* 75: 339-369.
- Magyari, Nandor 2009. "Muncile romilor. Raport asupra anchetei sociologice." <http://www.femrom.ro/infopub/2010/2.1.19.%20raport%20despre%20ancheta%20sociologica.pdf>
- Preda, Marian, Gelu Duminică, and Florin Moisa. 2004. *Tânăr rom - caut loc de muncă*. București: ECA.
- Streeck, Wolfgang. 2005. "The Sociology of Labor Markets and Trade Unions." Pp. 254-283 in *The Handbook of Economic Sociology*, edited by Neil J. Smelser and Richard Swedberg. Princeton: Princeton University Press.
- Vincze, Enikő, Moraru Camelia, and Hajnalka Harbula. 2009. "Experiențele muncii și discriminării romilor. Raport asupra cercetării de tip focus grup realizate în cadrul proiectului Egalitate prin diferență. Accesul femeilor pe piața muncii." http://www.femrom.ro/infopub/raport%20de%20cercetare%20focus%20grup_final.pdf
- Zamfir, Cătălin, and Marian Preda, eds. 2002. *Romii în România*. București: Expert.
- Zamfir, Elena, and Cătălin Zamfir, eds. 1993. *Țigani în ignorare și îngrijorare*. București: Alternative.

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

www.femrom.ro

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

ANEXĂ

Statutul ocupațional al populației în funcție de etnie și județe (%)

1992		Angajat	Șomer, muncitor cu experiență	Șomer, în căutarea primului loc de muncă	Muncă casnică	La școală	Pensionar	Inactiv
ARAD	Români	38.90	1.78	1.31	10.50	14.91	20.21	12.39
	Maghiari	37.61	1.77	1.07	8.99	10.85	31.58	8.12
	Romi	18.50	3.54	3.40	19.51	12.79	3.97	38.29
CARAȘ SEVERIN	Români	41.31	2.24	1.80	9.31	15.03	17.49	12.82
	Maghiari	38.97	2.57	1.98	8.98	11.67	26.02	9.80
	Romi	17.22	3.47	5.70	22.06	9.79	7.06	34.70
CLUJ	Români	44.82	1.34	1.44	5.22	17.91	18.04	11.23
	Maghiari	39.57	1.78	1.68	7.29	13.50	28.10	8.07
	Romi	19.52	3.38	5.29	16.42	13.74	5.50	36.15
HUNEDOARA	Români	42.60	1.48	1.43	9.29	16.27	17.06	11.87
	Maghiari	42.05	1.40	1.32	10.80	13.02	23.35	8.05
	Romi	25.39	2.73	4.49	15.63	14.84	5.86	31.05

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

TIMIȘ	Români	45.52	2.02	1.16	4.77	16.48	17.21	12.84
	Maghiari	40.92	1.89	1.26	4.94	11.45	31.54	7.99
	Romi	28.69	3.85	2.52	11.71	10.38	5.78	37.06

Sursa: IPUMSI, Minnesota Population Center. Integrated Public Use Microdata Series, International: Version 6.0 [Machine-readable database]. Minneapolis: University of Minnesota, 2010.

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

CARACTERISTICILE STRUCTURALE ALE FIRMELOR DIN EȘANTION

Tipul firmei conform înregistrării

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Societate pe acțiuni	6.98	5.83	1.96	7.41
Societate cu răspundere limitată	93.02	92.23	97.06	91.36
Cooperativă		1.94		
Întreprindere familială			0.98	
Alta				1.23
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

Forma de proprietate

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Proprietate de stat	1.16	1.98		
Proprietate privată	97.67	96.04	93.14	100.00
Proprietate mixtă	1.16	1.98	6.86	
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

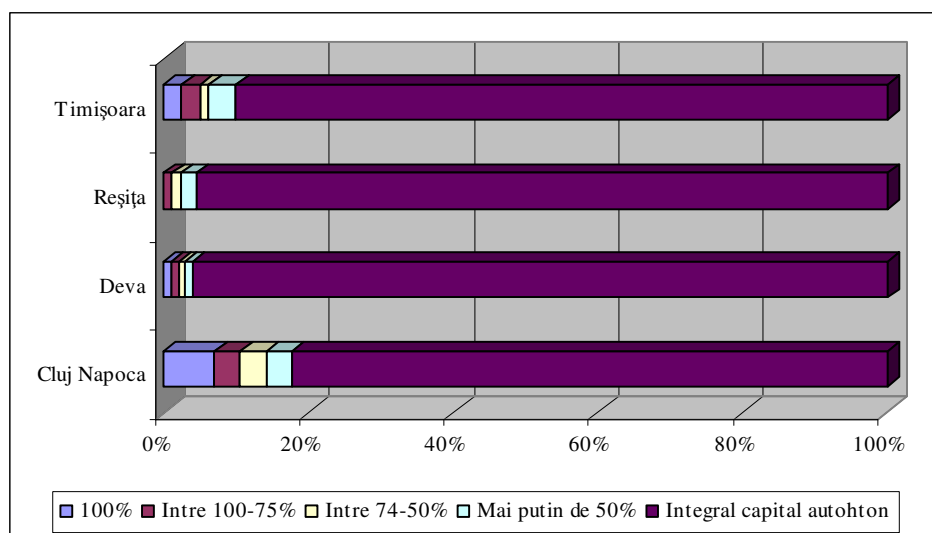

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Participarea capitalului străin

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
100%	6.98	0.99		2.47
Intre 100-75%	3.49	0.99	0.98	2.47
Intre 74-50%	3.49	0.99	0.98	1.23
Mai puțin de 50%	3.49	0.99	1.96	3.70
Integral capital autohton	81.40	96.04	82.35	88.89
NR	1.16		13.73	1.23
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

Participarea capitalului străin

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Distribuția firmelor în funcție de domeniul de activitate, sector economic

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Agricultură		11.76		2.47
Industrie	20.48	7.84	15.84	16.05
Construcții	6.02	32.35	20.79	6.17
Comerț	22.89	8.82	30.69	29.63
Hoteluri și restaurante	3.61	4.90	4.95	8.64
Transporturi, depozitare și comunicații		0.98	5.94	6.17
Tranzacții imobiliare	1.20	1.96	2.97	2.47
Învățământ		0.98	0.99	
Sănătate și asistență socială	1.20	3.92	1.98	8.64
Celelalte activități ale economiei	44.58	26.47	15.84	19.75
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

Distribuția firmelor în funcție de domeniul de activitate, sector economic

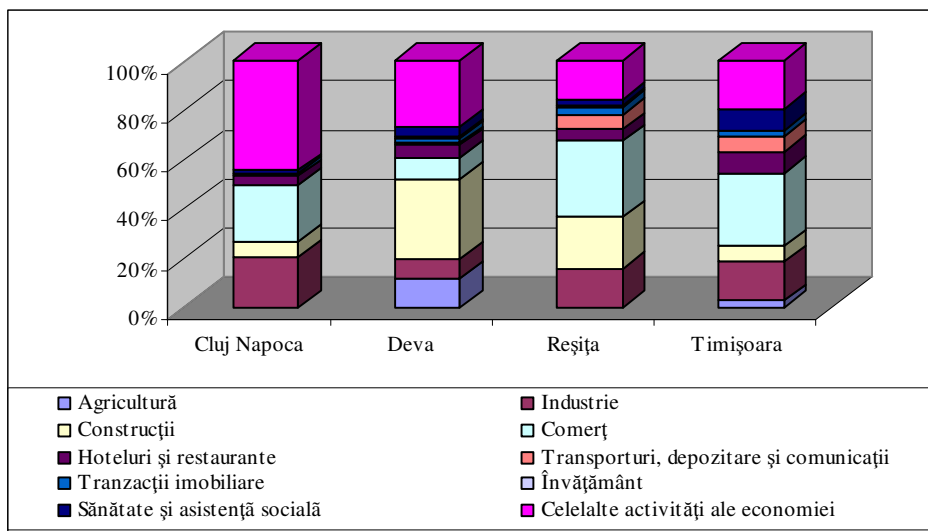

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

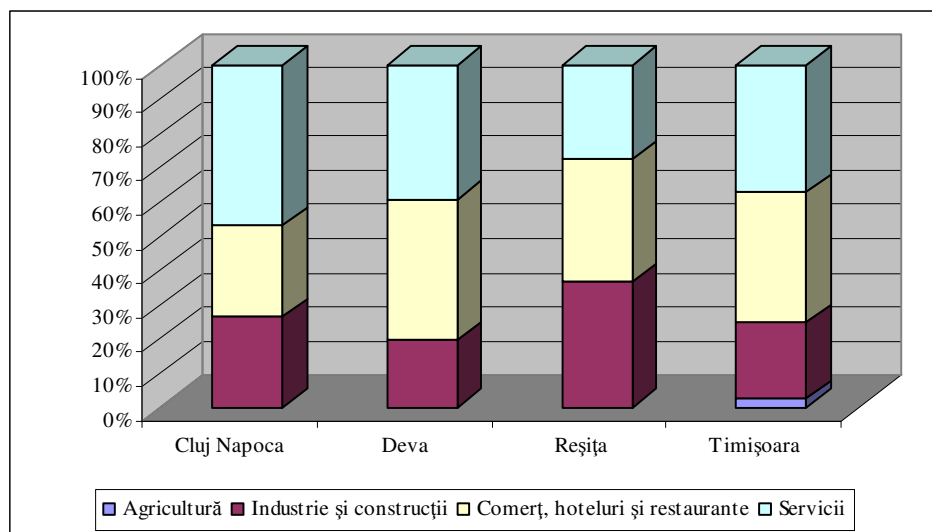

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Distribuția firmelor în raport cu sectorul economic

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Agricultură				2.47
Industrie și construcții	26.51	19.61	36.63	22.22
Comerț, hoteluri și restaurante	26.51	41.18	35.64	38.27
Servicii	46.99	39.22	27.72	37.04
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

Distribuția firmelor în raport cu sectorul economic

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

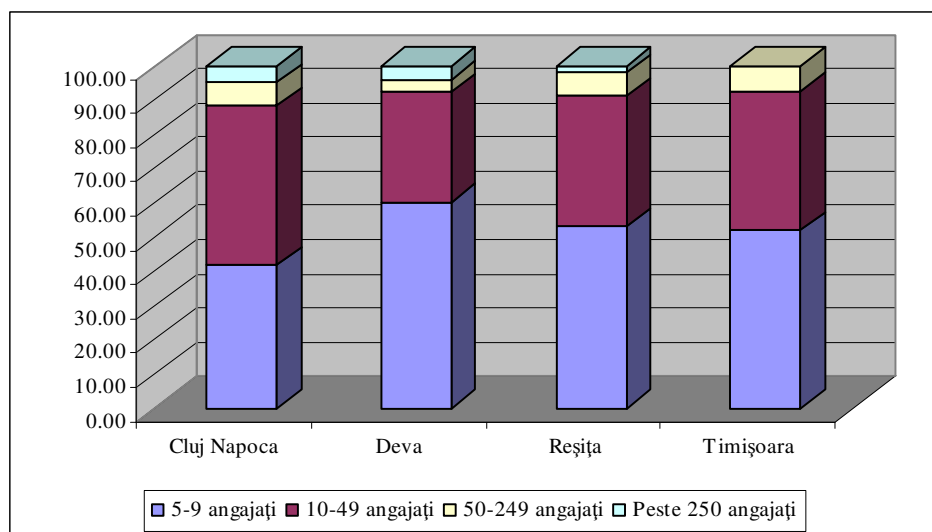

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Piața de desfacere a produselor proprii firmelor studiate

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Localitate	90.70	98.06	100.00	100.00
Județ	74.42	49.51	59.41	66.25
Județe vecine	65.88	25.74	50.50	37.97
Județe mai îndepărtate	52.94	18.00	31.00	23.75
Străinătate	40.24	2.04	13.13	15.79

Piața de desfacere a produselor proprii firmelor studiate

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

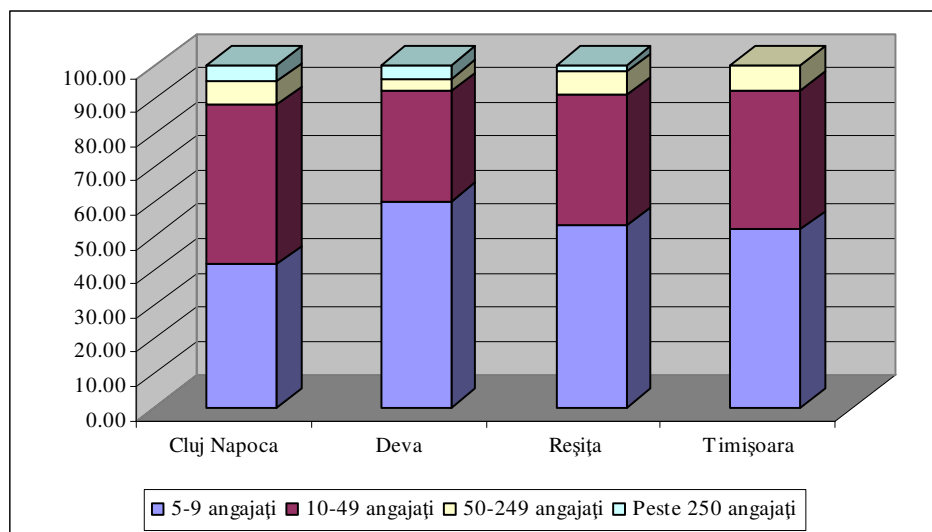

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Distribuția firmelor în raport cu numărul de angajați

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
5-9 angajați	41.86	60.19	52.94	51.85
10-49 angajați	46.51	32.04	38.24	40.74
50-249 angajați	6.98	3.88	6.86	7.41
Peste 250 angajați	4.65	3.88	1.96	
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

Distribuția firmelor în raport cu numărul de angajați

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

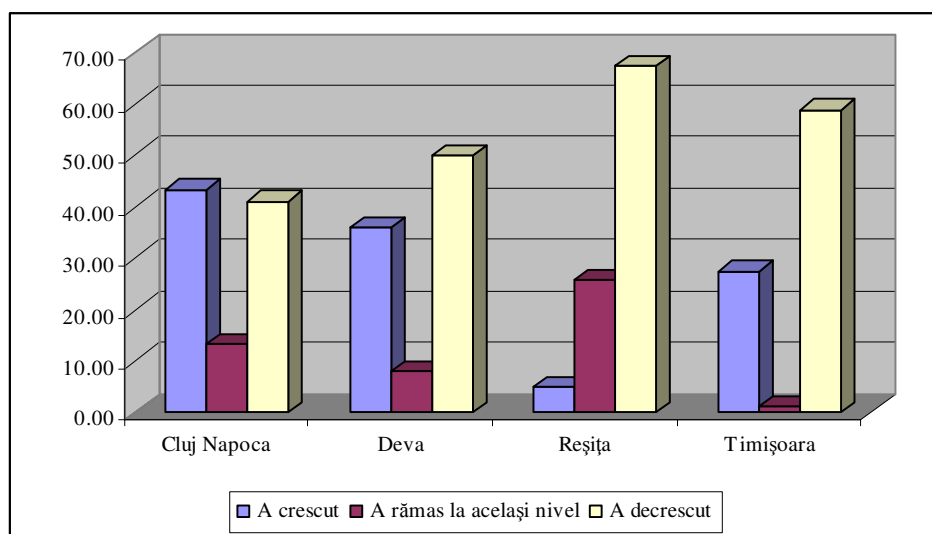
FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

CARACTERISTICI ALE EFICIENȚEI, SUCCESULUI ECONOMIC

Evoluția cifrei de afaceri în 2009 în raport cu 2008

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
A crescut	43.37	36.00	4.95	27.50
A rămas la același nivel	13.25	8.00	25.74	1.25
A decrăscut	40.96	50.00	67.33	58.75
NR	2.41	6.00	1.98	12.50
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

Evoluția cifrei de afaceri în 2009 în raport cu 2008

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

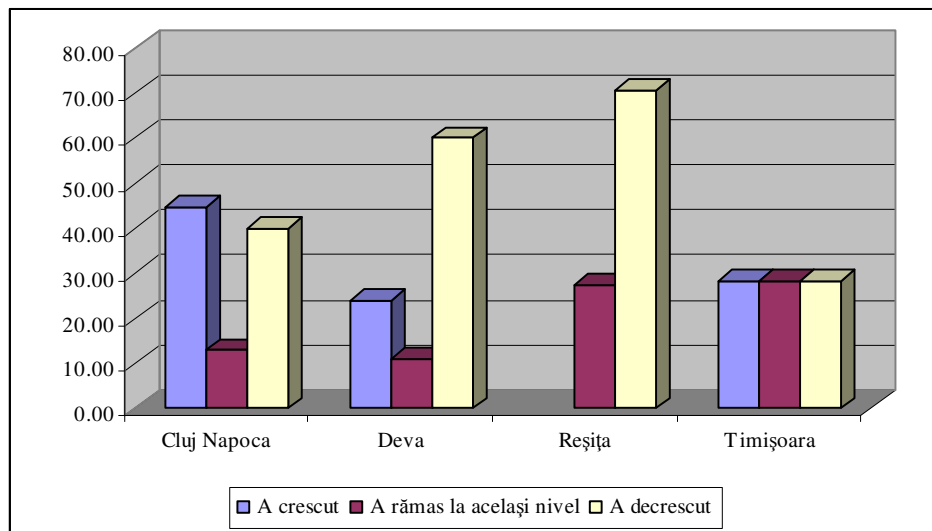

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Evoluția cifrei de afaceri în 2010 în raport cu 2009

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
A crescut	44.71	24.00		28.40
A rămas la același nivel	12.94	11.00	27.45	28.40
A decrescut	40.00	60.00	70.59	28.40
NR	2.35	5.00	1.96	14.81
Total	100.00	100.00	100.00	100.00

Evoluția cifrei de afaceri în 2010 în raport cu 2009

Evoluția cifrei de afaceri între 2008 și 2010 pe localități

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

	Cluj Napoca		Deva		Reșița		Timișoara	
	2008-2009	2009-2010	2008-2009	2009-2010	2008-2009	2009-2010	2008-2009	2009-2010
A crescut	43.37	44.71	36.00	24.00	4.95		27.50	28.40
A rămas la același nivel	13.25	12.94	8.00	11.00	25.74	27.45	1.25	28.40
A decrescut	40.96	40.00	50.00	60.00	67.33	70.59	58.75	28.40
NR	2.41	2.35	6.00	5.00	1.98	1.96	12.50	14.81
Total	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

OPINII PRIVIND EVOLUȚIA ECONOMICĂ A ROMÂNIA ȘI A PROPRIEI FIRME

Ce credeți când va ieși România din criza economică?

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Peste 6 luni	5.00		1.96	
Într-un an	23.75		15.69	16.25
În 2-3 ani	42.50	12.00	29.41	53.75
În 4-5 ani	12.50	33.00	33.33	16.25
Niciodată	13.75	35.00	5.88	2.50
NS	1.25	17.00	13.73	10.00
NR	1.25	3.00		1.25
Total	100	100	100	100

Ce credeți când va ieși România din criza economică?

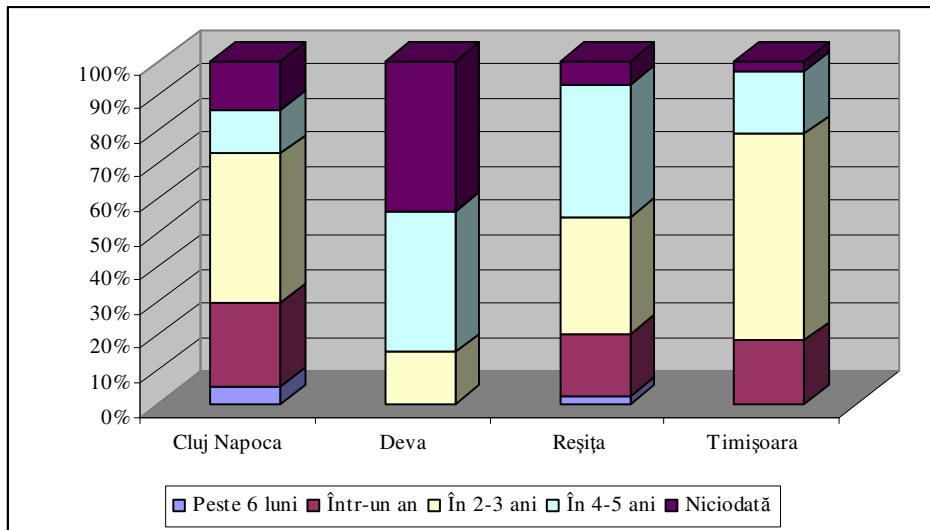

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

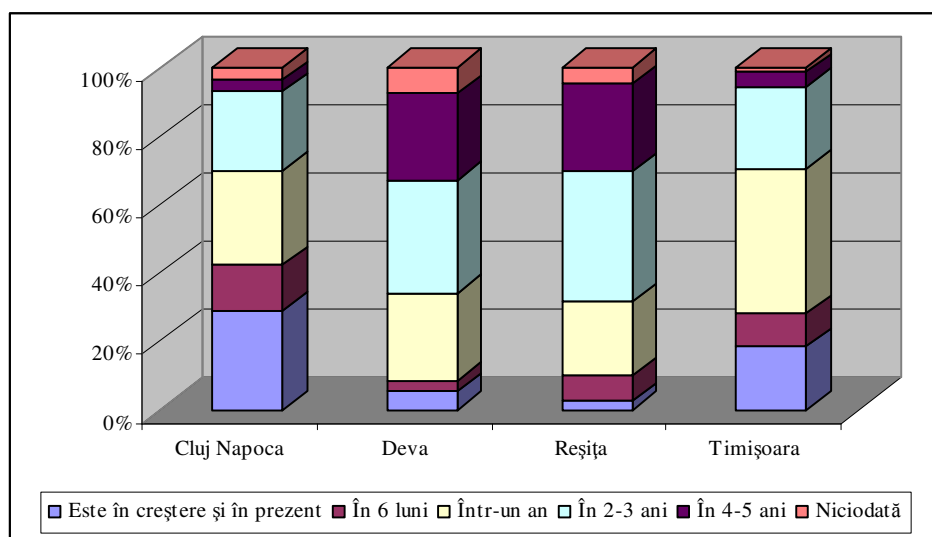
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Când se poate aștepta firma dvs. la creștere economică?

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Este în creștere și în prezent	27.91	5.21	1.98	16.05
În 6 luni	12.79	3.13	5.94	8.64
Într-un an	26.74	25.00	17.82	37.04
În 2-3 ani	22.09	32.29	30.69	20.99
În 4-5 ani	3.49	25.00	20.79	3.70
Niciodată	3.49	7.29	3.96	1.23
NS	3.49	2.08	18.81	7.41
NR				4.94
Total	100	100	100	100

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

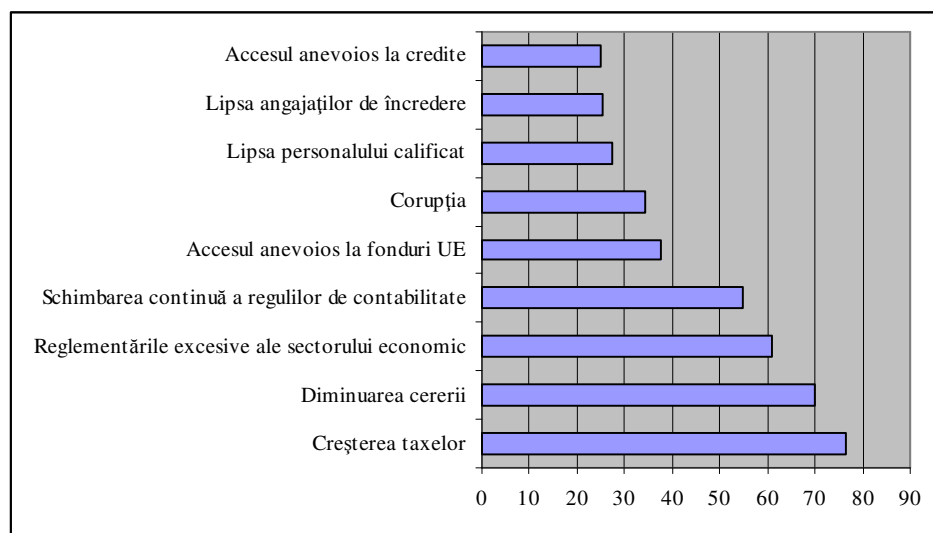
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

În ce măsură următoarele reprezintă probleme pentru firma dvs.?

	În mare măsură	În mică măsură	Deloc	NȘ	NR
Cluj Napoca					
Creșterea taxelor	76.47	23.53			
Diminuarea cererii	69.88	21.69	8.43		
Reglementările excesive ale sectorului economic	60.98	34.15	3.66		1.22
Schimbarea continuă a regulilor de contabilitate	54.76	38.10	5.95	1.19	
Accesul anevoios la fonduri UE	37.80	28.05	26.83	2.44	4.88
Corupția	34.52	36.90	28.57		
Lipsa personalului calificat	27.38	32.14	40.48		
Lipsa angajaților de încredere	25.30	30.12	43.37	1.20	
Accesul anevoios la credite	25.00	38.10	35.71		1.19

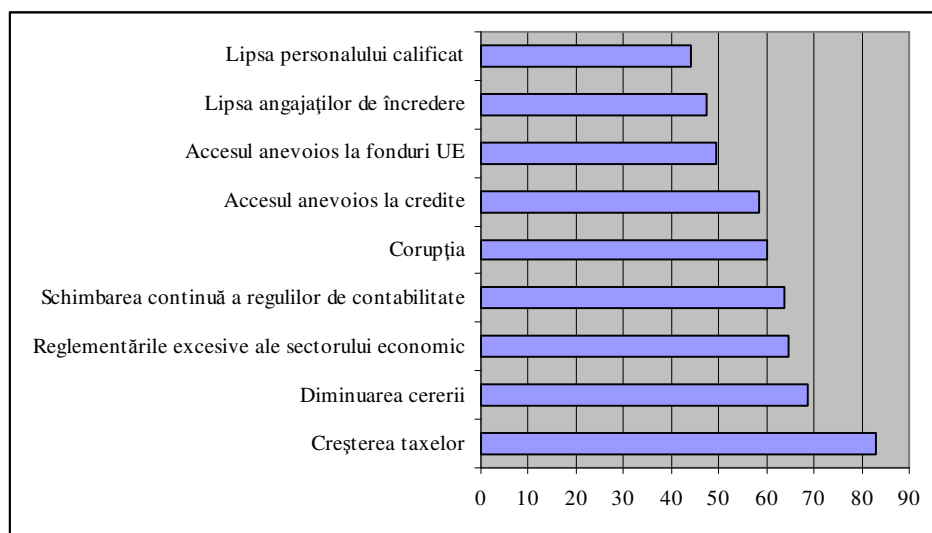
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Deva	În mare măsură	În mică măsură	Deloc	NȘ	NR
Creșterea taxelor	83.00	13.00	4.00		
Diminuarea cererii	68.69	24.24	7.07		
Reglementările excesive ale sectorului economic	64.58	27.08	6.25	1.04	1.04
Schimbarea continuă a regulilor de contabilitate	63.64	30.30	5.05	1.01	
Corupția	60.00	26.32	11.58	2.11	
Accesul anevoios la credite	58.51	28.72	12.77		
Accesul anevoios la fonduri UE	49.47	41.05	9.47		
Lipsa angajaților de încredere	47.31	37.63	15.05		
Lipsa personalului calificat	44.09	48.39	7.53		

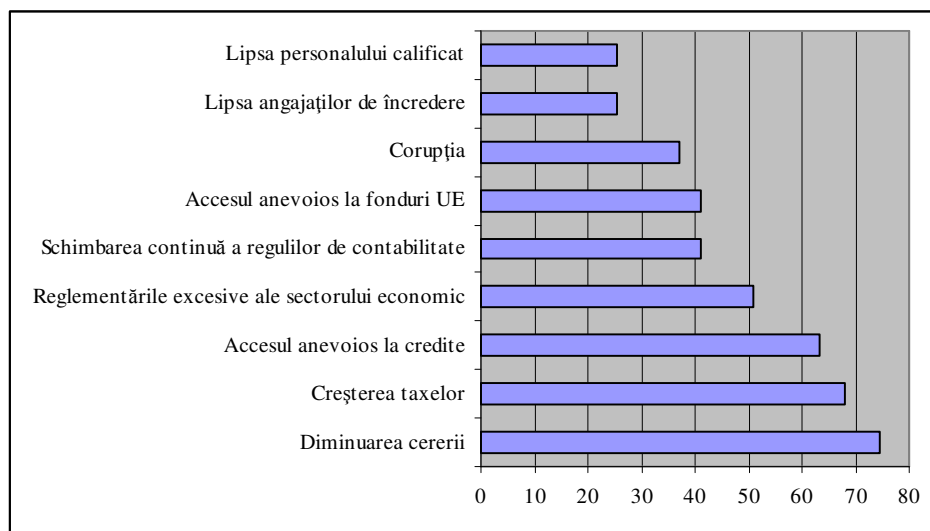
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Reșița	În mare măsură	În mică măsură	Deloc	NȘ	NR
Diminuarea cererii	74.51	25.49			
Creșterea taxelor	68.00	27.00	5.00		
Accesul anevoios la credite	63.37	35.64	0.99		
Reglementările excesive ale sectorului economic	50.98	49.02			
Schimbarea continuă a regulilor de contabilitate	41.18	57.84	0.98		
Accesul anevoios la fonduri UE	41.18	50.98	5.88	1.96	
Corupția	37.25	45.10	12.75	4.90	
Lipsa angajaților de încredere	25.51	32.65	41.84		
Lipsa personalului calificat	25.49	27.45	47.06		

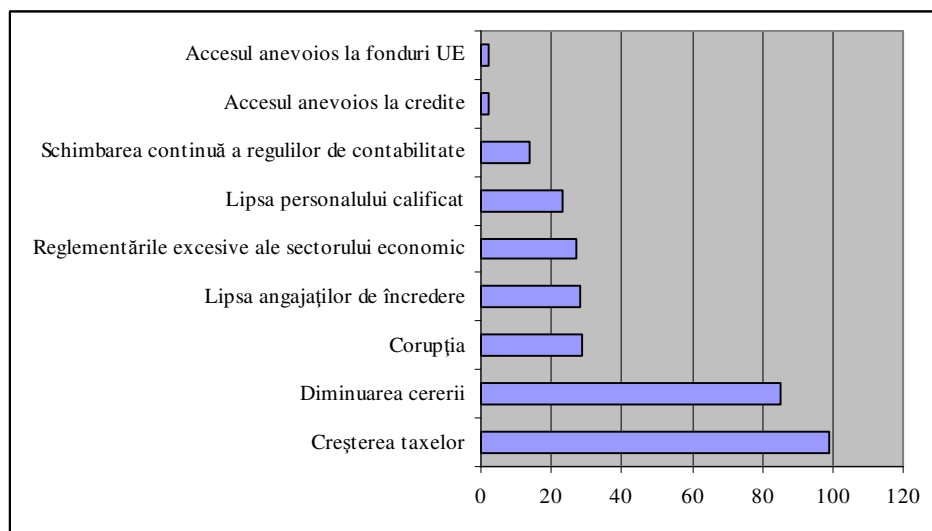
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Timișoara	În mare măsură	În mică măsură	Deloc	NȘ	NR
Creșterea taxelor	98.75	1.25			
Diminuarea cererii	85.19	13.58	1.23		
Corupția	28.75	52.50	18.75		
Lipsa angajaților de încredere	28.40	62.96	8.64		
Reglementările excesive ale sectorului economic	27.16	59.26	9.88		
Lipsa personalului calificat	23.46	55.56	20.99		
Schimbarea continuă a regulilor de contabilitate	13.58	62.96	20.99	2.47	
Accesul anevoios la credite	2.47	67.90	29.63		
Accesul anevoios la fonduri UE	2.47	41.98	51.85	3.70	

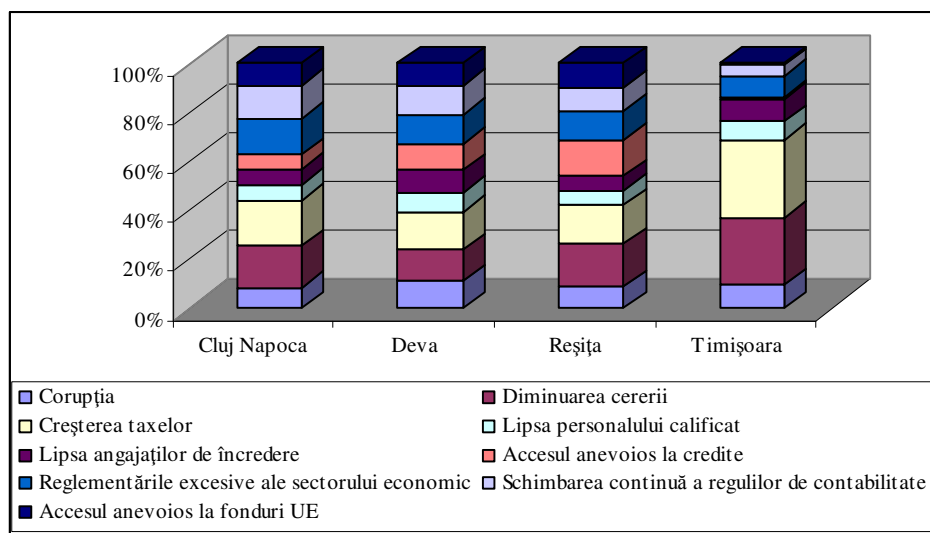
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

În mare măsură	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Corupția	34.52	60.00	37.25	28.75
Diminuarea cererii	69.88	68.69	74.51	85.19
Creșterea taxelor	76.47	83.00	68.00	98.75
Lipsa personalului calificat	27.38	44.09	25.49	23.46
Lipsa angajaților de încredere	25.30	47.31	25.51	28.40
Accesul anevoios la credite	25.00	58.51	63.37	2.47
Reglementările excesive ale sectorului economic	60.98	64.58	50.98	27.16
Schimbarea continuă a regulilor de contabilitate	54.76	63.64	41.18	13.58
Accesul anevoios la fonduri UE	37.80	49.47	41.18	2.47

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Cât de importante sunt următoarele pentru succesul firmei?

	Foarte important	Important	Oarecum important	Nu este important	NȘ	NR
Cluj Napoca						
Management competent	89.53	10.47				
Angajați calificați	73.26	24.42	1.16	1.16		
Relații bune cu administrația locală	34.88	36.05	13.95	15.12		
Suport Guvernamental	31.33	25.30	24.10	18.07	1.20	
Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați	10.00	30.00	32.50	26.25	1.25	
Promovarea diversității culturale	9.09	10.39	38.96	32.47	7.79	1.30
Angajarea persoanelor aparținând categoriilor sociale dezavantajate	1.22	13.41	43.90	36.59	3.66	1.22

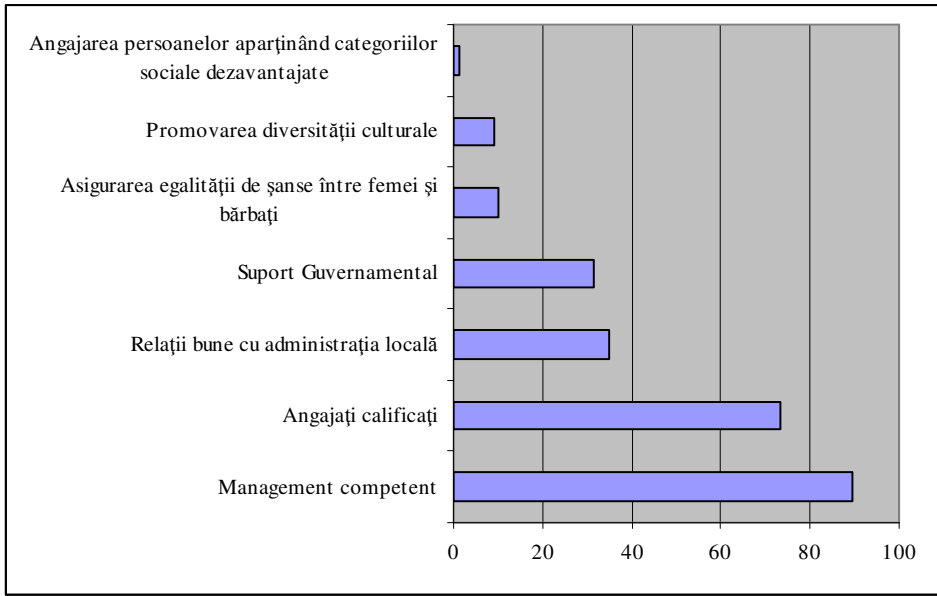

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

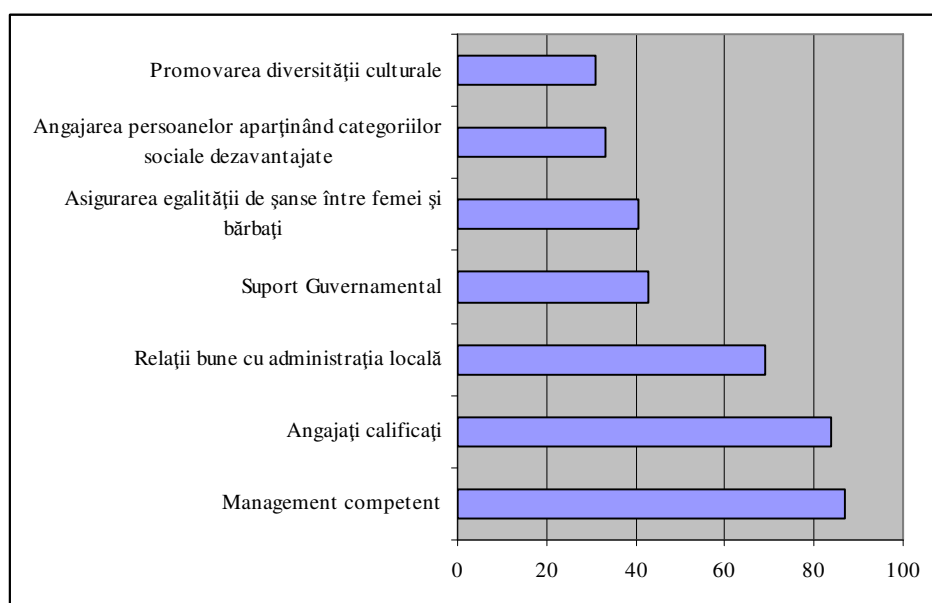
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

	Foarte important	Important	Oarecum important	Nu este important	NȘ	NR
Deva						
Management competent	86.87	10.10	3.03			
Angajați calificați	83.87	13.98	2.15			
Relații bune cu administrația locală	69.07	21.65	5.15	4.12		
Suport Guvernamental	42.86	32.65	14.29	10.20		
Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați	40.43	30.85	18.09	10.64		
Angajarea persoanelor aparținând categoriilor sociale dezavantajate	32.98	26.60	24.47	15.96		
Promovarea diversității culturale	30.85	23.40	26.60	17.02	2.13	

www.femrom.ro

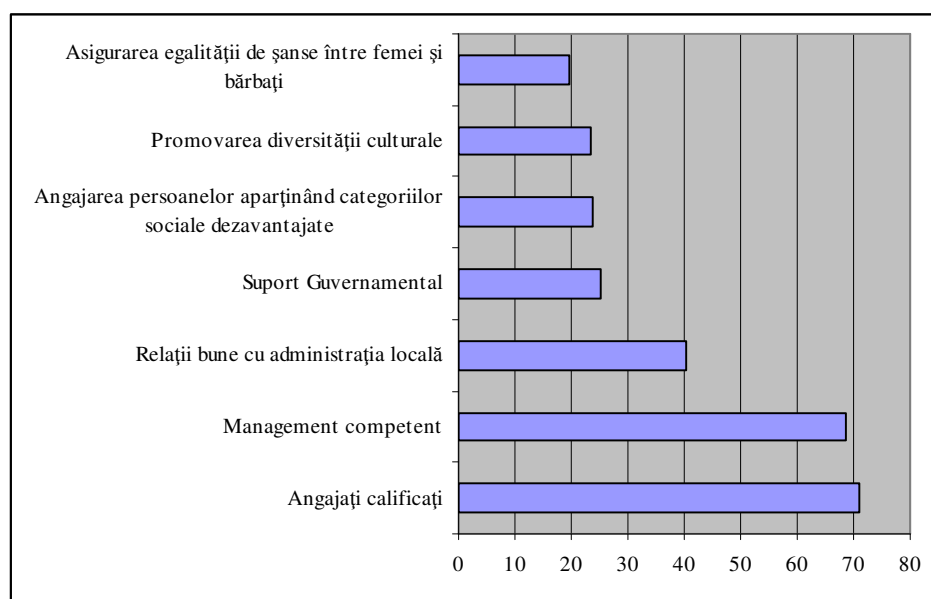
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

DESIRE

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Reșița	Foarte important	Important	Oarecum important	Nu este important	NȘ	NR
Angajați calificați	71.00	23.00	6.00			
Management competent	68.63	29.41	1.96			
Relații bune cu administrația locală	40.20	45.10	12.75	1.96		
Suport Guvernamental	25.26	47.37	25.26	2.11		
Angajarea persoanelor aparținând categoriilor sociale dezavantajate	23.76	34.65	36.63	4.95		
Promovarea diversității culturale	23.53	32.35	40.20	3.92		
Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați	19.80	49.50	28.71	1.98		

www.femrom.ro

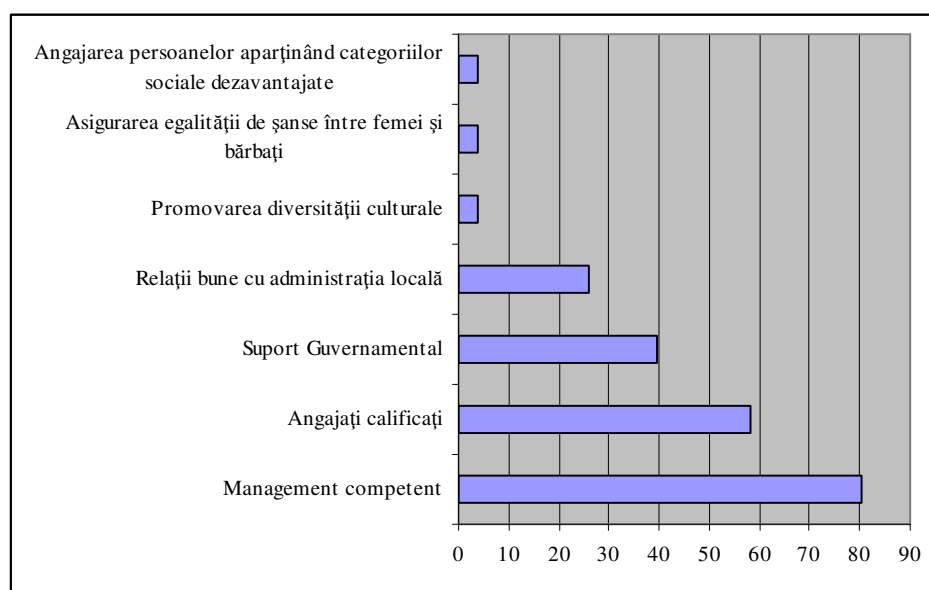
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

DESIRE

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Timișoara	Foarte important	Important	Oarecum important	Nu este important	NȘ	NR
Management competent	80.25	19.75				
Angajați calificați	58.02	39.51	2.47			
Suport Guvernamental	39.74	34.62	20.51	3.85	1.28	
Relații bune cu administrația locală	25.93	48.15	19.75	4.94		
Promovarea diversității culturale	3.75	11.25	52.50	25.00	7.50	
Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați	3.70	14.81	55.56	22.22	3.70	
Angajarea persoanelor aparținând categoriilor sociale dezavantajate	3.70	11.11	56.79	22.22	6.17	

www.femrom.ro

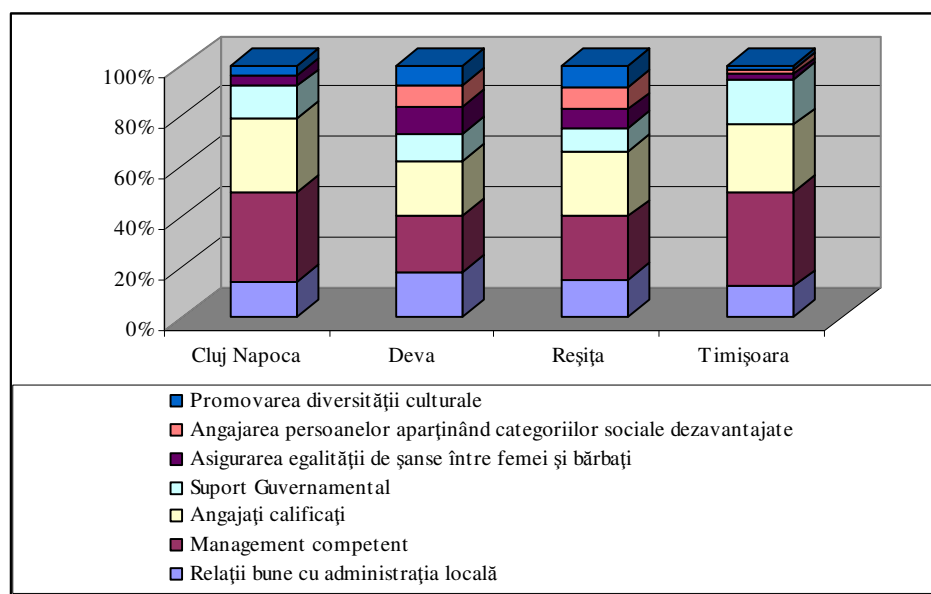
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

DESIRE

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Foarte important	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Relații bune cu administrația locală	34.88	69.07	40.20	25.93
Management competent	89.53	86.87	68.63	80.25
Angajați calificați	73.26	83.87	71.00	58.02
Suport Guvernamental	31.33	42.86	25.26	39.74
Asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați	10.00	40.43	19.80	3.70
Angajarea persoanelor aparținând categoriilor sociale dezavantajate	1.22	32.98	23.76	3.70
Promovarea diversității culturale	9.09	30.85	23.53	3.75

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

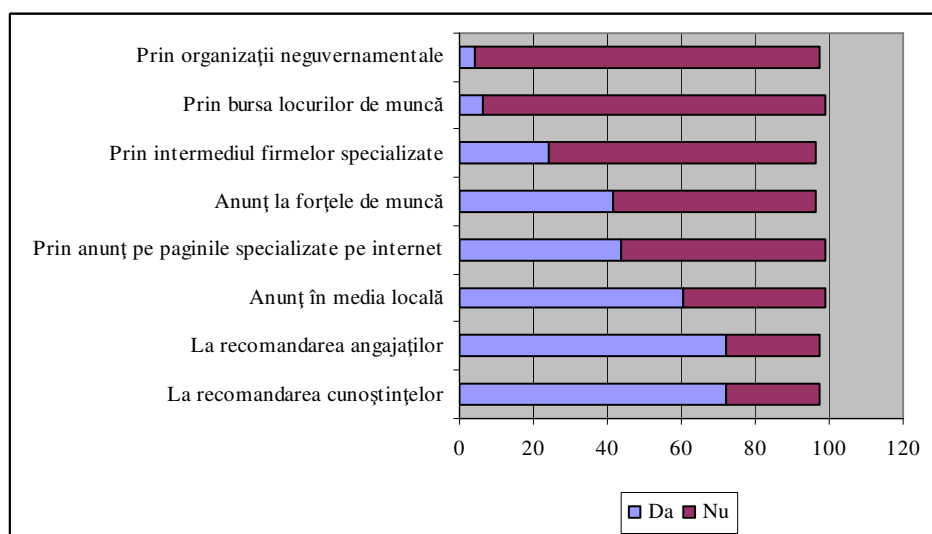

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

RESURSE UMANE

În ce formă recrutați angajații dvs.?

Cluj Napoca	Da	Nu	NR
La recomandarea cunoștințelor	72.15	25.32	2.53
La recomandarea angajaților	72.15	25.32	2.53
Anunț în media locală	60.76	37.97	1.27
Prin anunț pe paginile specializate pe internet	43.59	55.13	1.28
Anunț la forțele de muncă	41.56	54.55	3.90
Prin intermediul firmelor specializate	24.05	72.15	3.80
Prin bursa locurilor de muncă	6.58	92.11	1.32
Prin organizații neguvernamentale	4.00	93.33	2.67

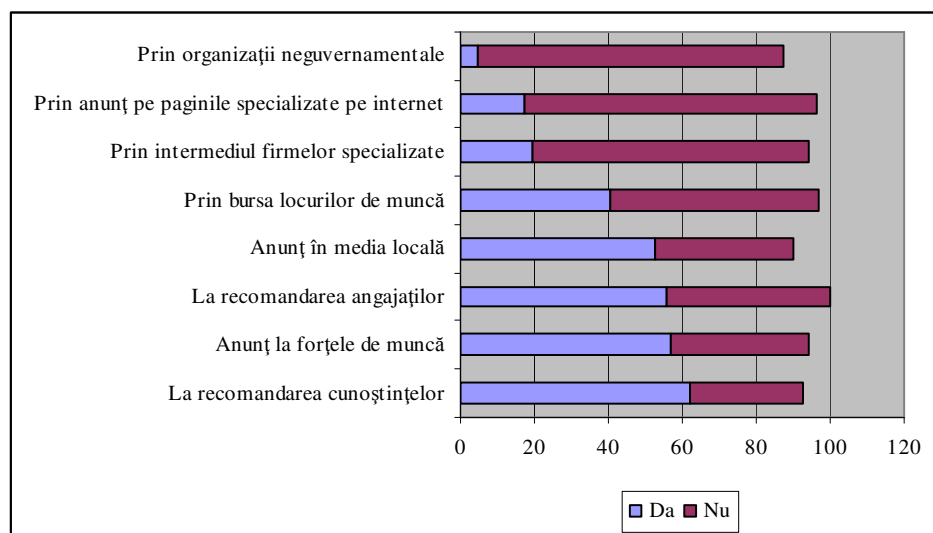
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Deva	Da	Nu	NR
La recomandarea cunoștințelor	62.11	30.53	7.37
Anunț la forțele de muncă	57.00	37.00	6.00
La recomandarea angajaților	55.56	44.44	
Anunț în media locală	52.75	37.36	9.89
Prin bursa locurilor de muncă	40.66	56.04	3.30
Prin intermediul firmelor specializate	19.54	74.71	5.75
Prin anunț pe paginile specializate pe internet	17.24	79.31	3.45
Prin organizații neguvernamentale	4.55	82.95	12.50

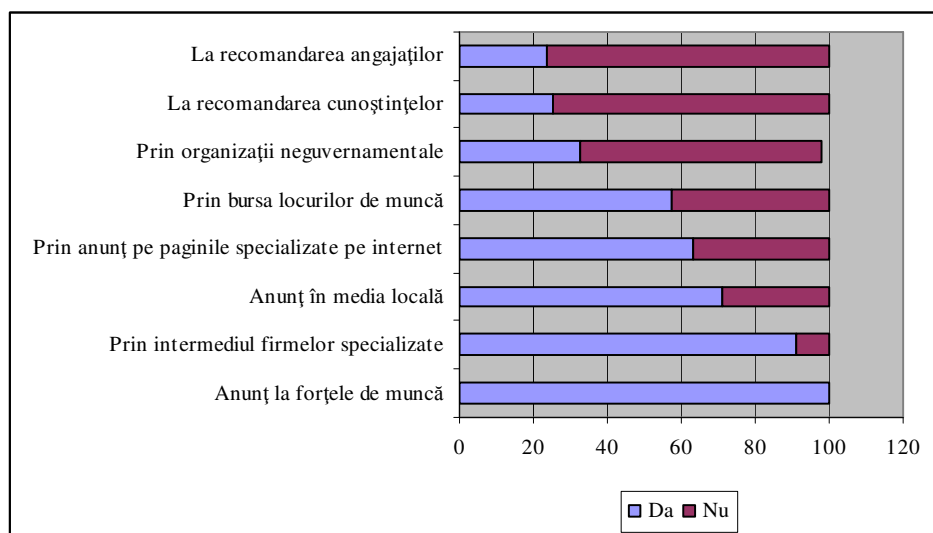
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Reșița	Da	Nu	NR
Anunț la forțele de muncă	100.00		
Prin intermediul firmelor specializate	91.09	8.91	
Anunț în media locală	71.29	28.71	
Prin anunț pe paginile specializate pe internet	63.37	36.63	
Prin bursa locurilor de muncă	57.43	42.57	
Prin organizații neguvernamentale	32.67	65.35	1.98
La recomandarea cunoștințelor	25.00	75.00	
La recomandarea angajaților	23.76	76.24	

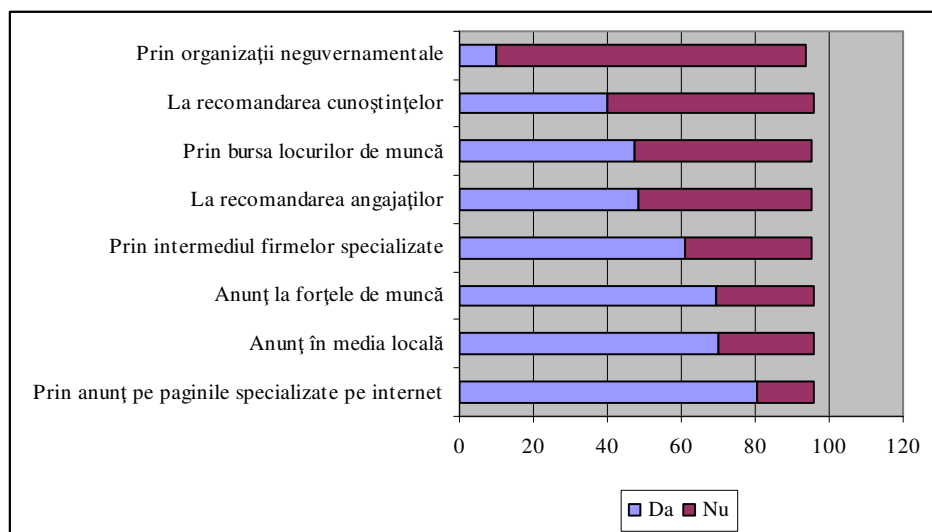
www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Timișoara	Da	Nu	NR
Prin anunț pe paginile specializate pe internet	80.56	15.28	4.17
Anunț în media locală	69.86	26.03	4.11
Anunț la forțele de muncă	69.57	26.09	4.35
Prin intermediul firmelor specializate	61.19	34.33	4.48
La recomandarea angajaților	48.39	46.77	4.84
Prin bursa locurilor de muncă	47.62	47.62	4.76
La recomandarea cunoștințelor	40.00	55.71	4.29
Prin organizații neguvernamentale	9.84	83.61	6.56

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
La recomandarea cunoștințelor	72.15	62.11	25.00	40.00
La recomandarea angajaților	72.15	55.56	23.76	48.39
Anunț în media locală	60.76	52.75	71.29	69.86
Anunț la forțele de muncă	41.56	57.00	100.00	69.57
Prin intermediul firmelor specializate	24.05	19.54	91.09	61.19
Prin anunț pe paginile specializate pe internet	43.59	17.24	63.37	80.56
Prin bursa locurilor de muncă	6.58	40.66	57.43	47.62
Prin organizații neguvernamentale	4.00	4.55	32.67	9.84

www.femrom.ro

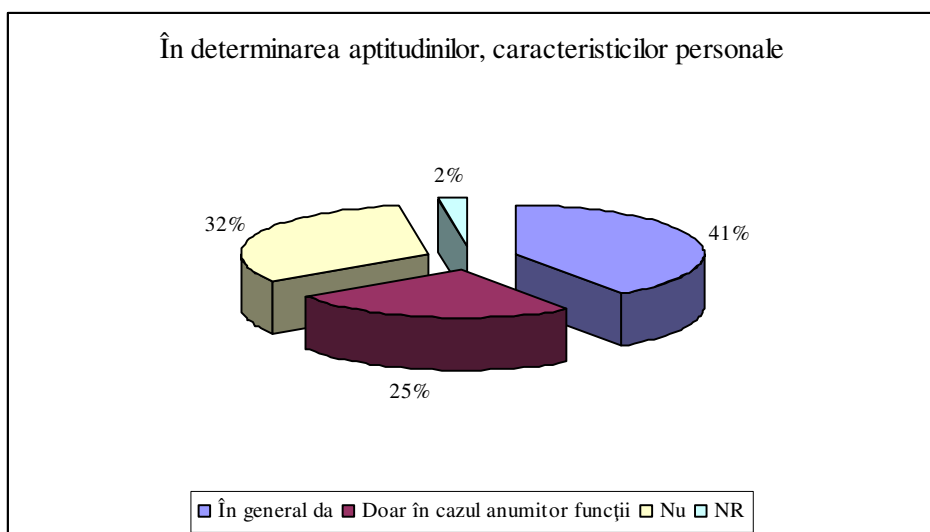
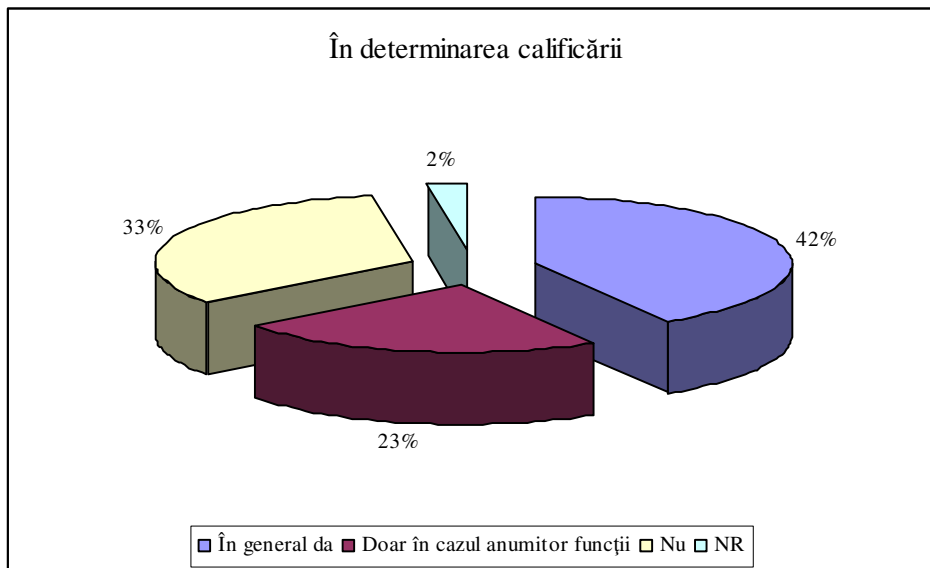
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

La angajare utilizați teste pentru determinarea pregătirii, aptitudinilor candidaților?

Cluj Napoca

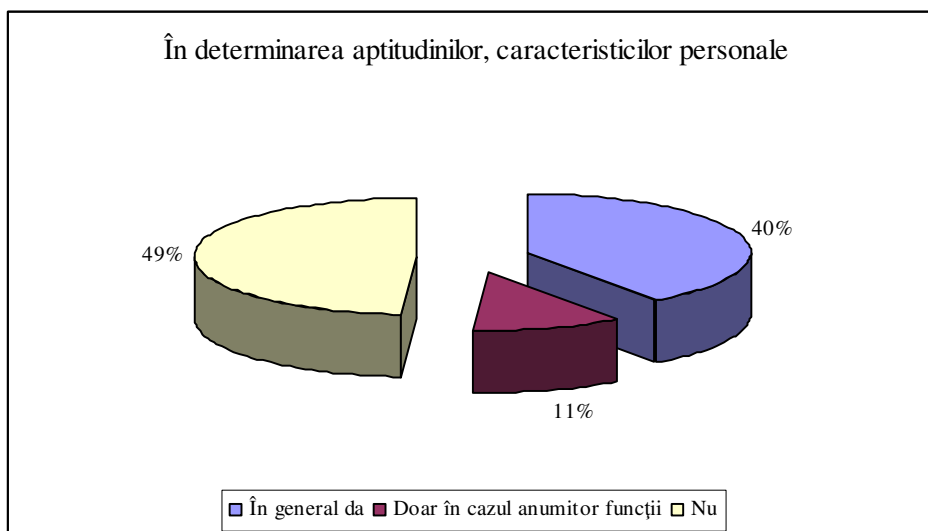
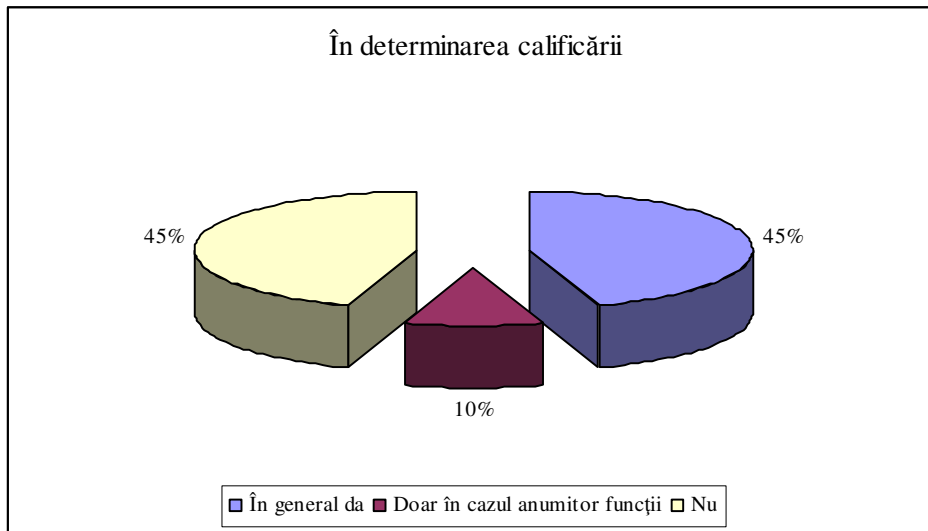

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

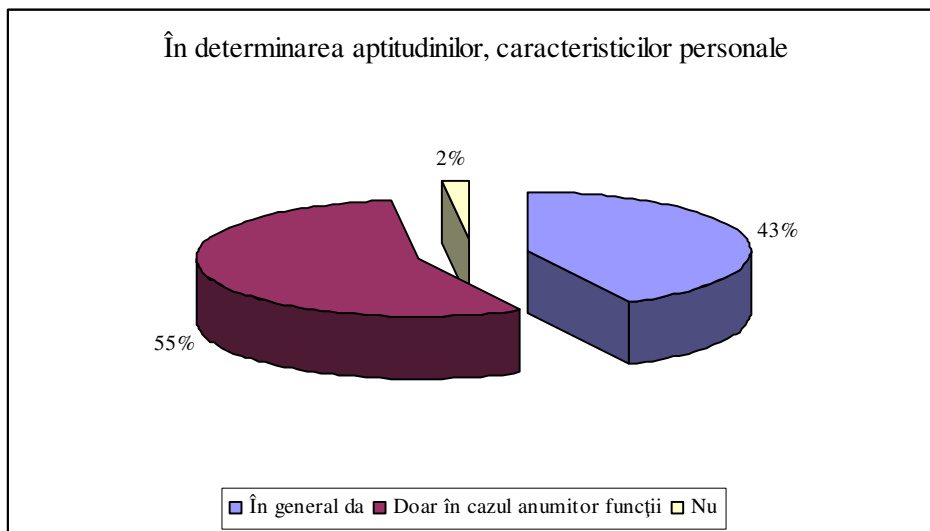
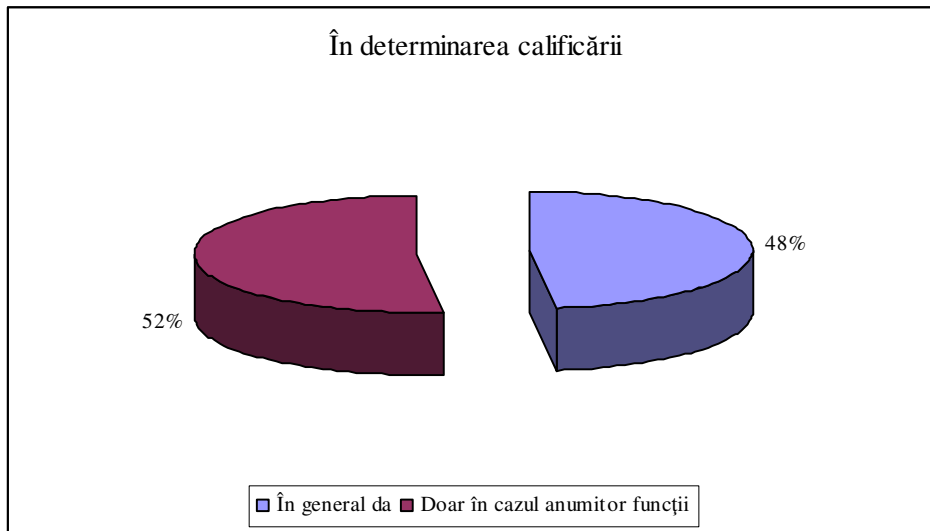
FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

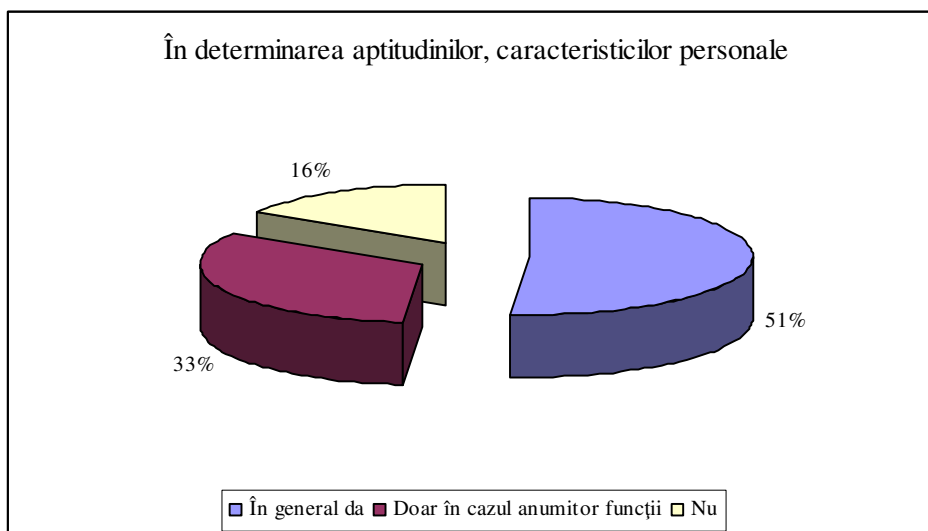
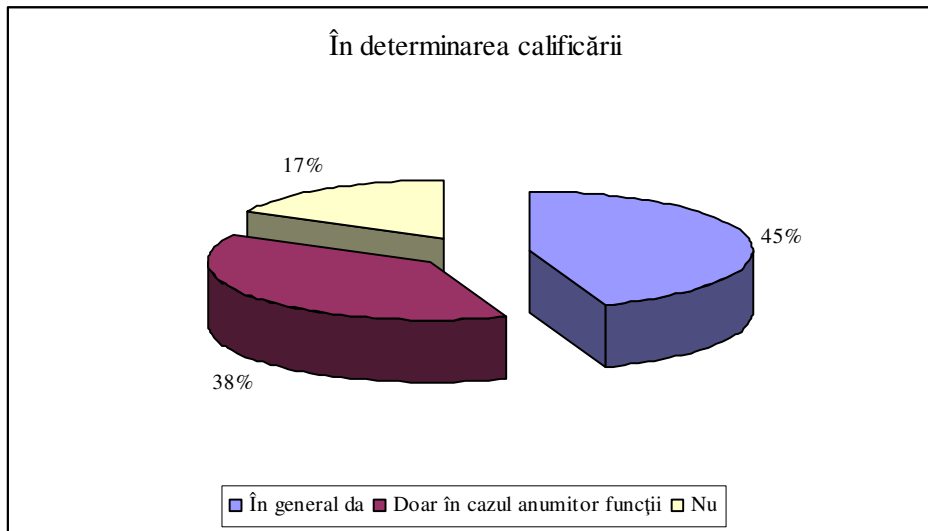

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

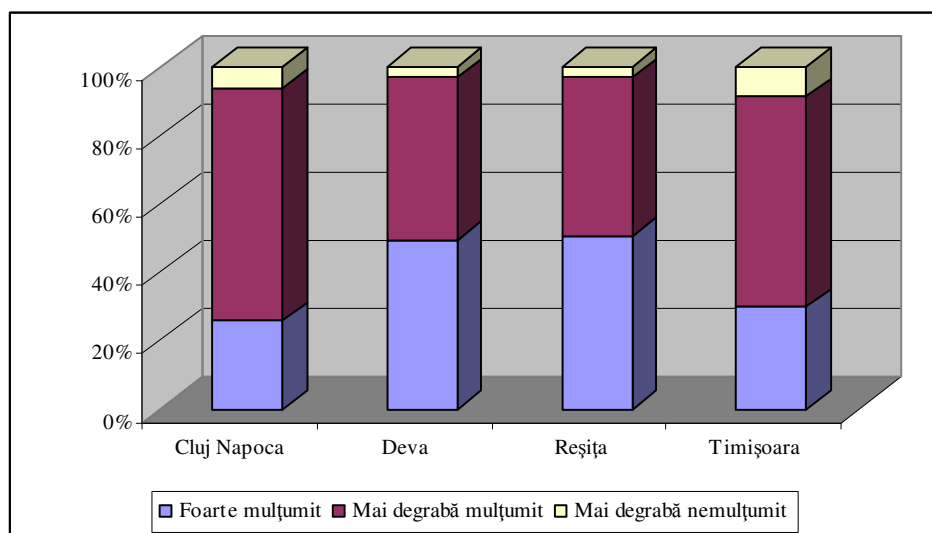
EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Cât de mulțumit sunteți de competențele profesionale ale angajaților dvs.?

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Foarte mulțumit	25.30	48.96	50.00	29.63
Mai degrabă mulțumit	66.27	46.88	46.00	61.73
Mai degrabă nemulțumit	6.02	3.13	3.00	8.64
NR	2.41	1.04	1.00	

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Ce măsuri luați când sunteți nemulțumit de angajat?

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Calificare la locul de muncă	76.54	58.06	23.23	12.90
Curs de calificare plătit de firmă	44.00	38.64	8.08	3.13
Concediere	44.30	44.68	71.72	94.94
Angajarea pe un alt post în cadrul firmei	46.05	38.37	31.31	38.81

Angajații dvs. au participat la cursuri de calificare profesională organizate sau finanțate de firmă?

	Cluj Napoca	Deva	Reșița	Timișoara
Da	63.64	29.13	9.90	6.25
Nu	36.36	60.19	79.21	81.25
NR		10.68	10.89	12.50

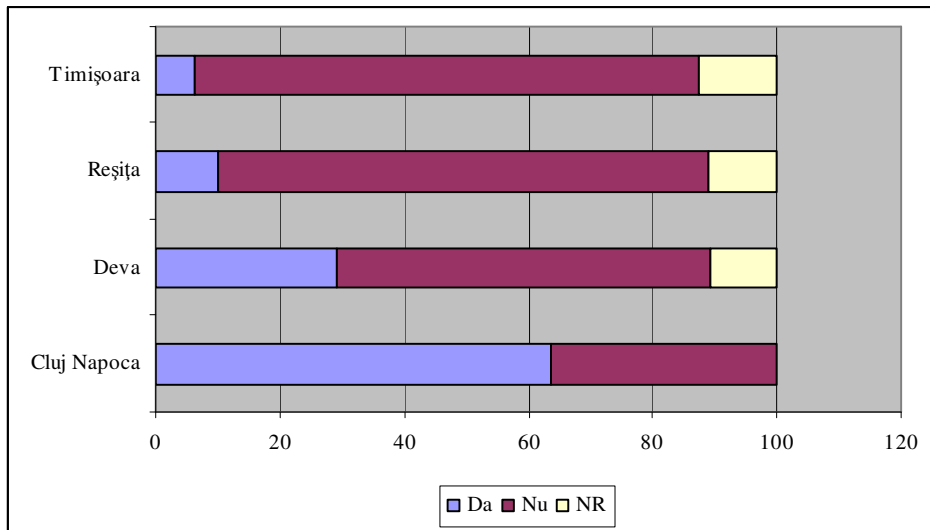

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Care dintre următoarele trăsături caracterizează următoarele grupuri etnice?

Cluj Napoca	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Calificați	35.94	31.75	20.75	0.00	8.57
Muncitori	39.06	53.97	24.53	13.73	34.29
Disciplinați	10.94	33.33	77.36	1.96	28.57
Acceptă să muncească pe un salariu mic	20.31	7.94	1.89	54.90	14.29
Adaptabili	67.19	47.62	15.09	39.22	42.86
Creativi	20.31	12.70	5.66	9.80	14.29
Pretențioși	26.56	19.05	22.64	21.57	2.86

Deva	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Calificați	66.33	41.67	38.64	30.77	34.67
Muncitori	56.00	72.62	67.05	50.00	60.00
Disciplinați	40.00	44.05	59.09	29.49	36.00
Acceptă să muncească pe un salariu mic	47.00	26.19	26.14	53.85	36.00
Adaptabili	45.00	29.76	30.68	33.33	33.33
Creativi	39.00	26.19	31.82	23.08	24.00
Pretențioși	44.00	20.24	29.55	34.62	24.00

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Reșița	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Calificați	77.45	29.70	79.41	7.84	19.61
Muncitori	96.08	87.13	49.02	94.12	63.73
Disciplinați	31.37	34.65	86.27	14.71	18.63
Acceptă să muncească pe un salariu mic	89.22	74.26	17.65	98.04	90.20
Adaptabili	57.84	40.59	20.59	52.94	31.37
Creativi	62.75	42.57	41.18	67.65	47.06
Pretențioși	30.39	12.87	74.51	6.86	18.63

Timișoara	Români	Maghiari	Germani	Romi	Sârbi
Calificați	88.61	93.75	97.50	13.75	78.75
Muncitori	85.00	87.50	97.50	78.75	86.25
Disciplinați	62.50	76.25	98.75	26.25	40.00
Acceptă să muncească pe un salariu mic	90.00	21.25	5.00	93.75	32.50
Adaptabili	88.75	58.75	69.62	72.50	76.25
Creativi	87.50	47.50	86.25	48.75	65.00
Pretențioși	20.00	72.50	92.50	31.25	61.25

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (număr), serii de timp

Cluj Napoca	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	130	131	128	126
Conducere de nivel mediu	130	131	128	126
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	428	417	426	421
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	421	360	399	534
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	360	399	534	551
Muncitor calificat cu angajați în subordine	6	6	6	6
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	46	46	43	43
Muncitor calificat la locul de muncă	324	293	272	206
Muncitor necalificat	98	97	99	83
Total	1943	1880	2035	2096

Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (procente), serii de timp

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Cluj Napoca	2008-2009	2009-2010	2008-2010	2010-2011	2008-2011
Conducere superioară	100.77	97.71	98.46	98.44	96.92
Conducere de nivel mediu	100.77	97.71	98.46	98.44	96.92
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	97.43	102.16	99.53	98.83	98.36
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	85.51	110.83	94.77	133.83	126.84
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	110.83	133.83	148.33	103.18	153.06
Muncitor calificat cu angajați în subordine	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	100.00	93.48	93.48	100.00	93.48
Muncitor calificat la locul de muncă	90.43	92.83	83.95	75.74	63.58
Muncitor necalificat	98.98	102.06	101.02	83.84	84.69
Total	96.76	108.24	104.73	103.00	107.87

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
pentru Deschidere și Reflexie Socială
Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Procentul populației ocupate în diferite funcții

Cluj Napoca	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	6.69	6.97	6.29	6.01
Conducere de nivel mediu	6.69	6.97	6.29	6.01
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	22.03	22.18	20.93	20.09
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	21.67	19.15	19.61	25.48
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	18.53	21.22	26.24	26.29
Muncitor calificat cu angajați în subordine	0.31	0.32	0.29	0.29
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	2.37	2.45	2.11	2.05
Muncitor calificat la locul de muncă	16.68	15.59	13.37	9.83
Muncitor necalificat	5.04	5.16	4.86	3.96

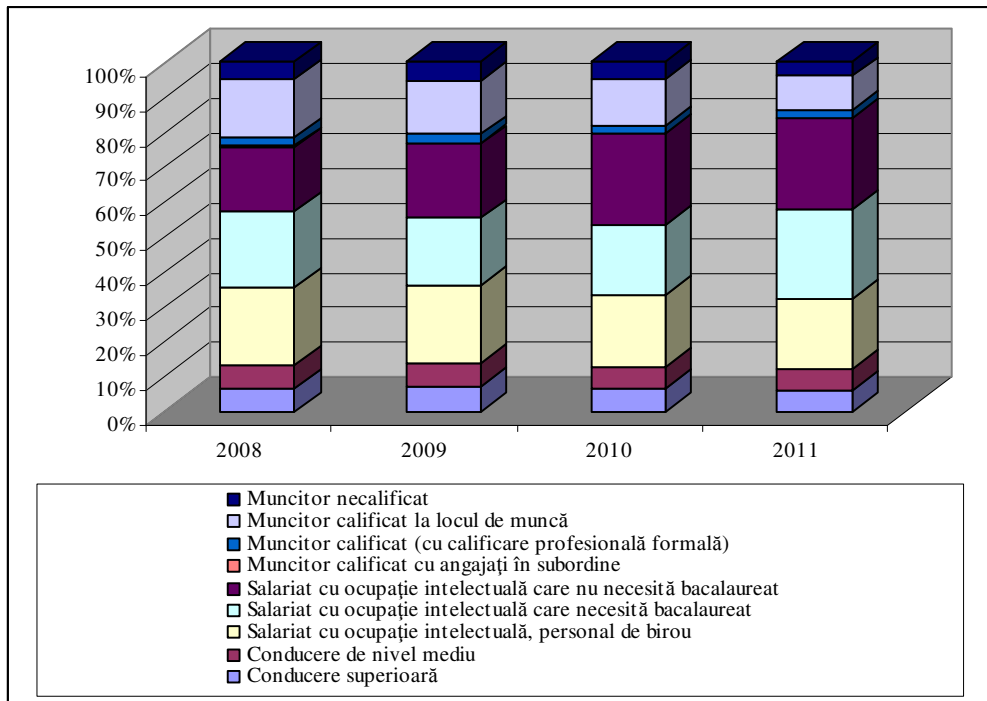

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
 ACCESUL FEMEILOR ROME
 PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Deva	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	166	168	167	161
Conducere de nivel mediu	61	56	53	55
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	87	98	98	102
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	133	109	83	90
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	21	21	21	21
Muncitor calificat cu angajați în subordine	172	144	169	145
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	1054	851	802	771
Muncitor calificat la locul de muncă	75	67	67	74
Muncitor necalificat	64	54	45	37
Total	1833	1568	1505	1456

Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (număr), serii de timp

Deva	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	166	168	167	161
Conducere de nivel mediu	61	56	53	55
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	87	98	98	102

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	133	109	83	90
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	21	21	21	21
Muncitor calificat cu angajați în subordine	172	144	169	145
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	1054	851	802	771
Muncitor calificat la locul de muncă	75	67	67	74
Muncitor necalificat	64	54	45	37
Total	1833	1568	1505	1456

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Forța de muncă în localitățile vizate după funcția deținută (procente), serii de timp

Deva	2008-2009	2009-2010	2008-2010	2010-2011	2008-2011
Conducere superioară	101.20	99.40	100.60	96.41	96.99
Conducere de nivel mediu	91.80	94.64	86.89	103.77	90.16
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	112.64	100.00	112.64	104.08	117.24
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	81.95	76.15	62.41	108.43	67.67
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Muncitor calificat cu angajați în subordine	83.72	117.36	98.26	85.80	84.30
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	80.74	94.24	76.09	96.13	73.15
Muncitor calificat la locul de muncă	89.33	100.00	89.33	110.45	98.67
Muncitor necalificat	84.38	83.33	70.31	82.22	57.81
Total	85.54	95.98	82.11	96.74	79.43

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

Procentul populației ocupate în diferite funcții

Deva	2008	2009	2010	2011
Conducere superioară	9.06	10.71	11.10	11.06
Conducere de nivel mediu	3.33	3.57	3.52	3.78
Salariat cu ocupație intelectuală, personal de birou	4.75	6.25	6.51	7.01
Salariat cu ocupație intelectuală care necesită bacalaureat	7.26	6.95	5.51	6.18
Salariat cu ocupație intelectuală care nu necesită bacalaureat	1.15	1.34	1.40	1.44
Muncitor calificat cu angajați în subordine	9.38	9.18	11.23	9.96
Muncitor calificat (cu calificare profesională formală)	57.50	54.27	53.29	52.95
Muncitor calificat la locul de muncă	4.09	4.27	4.45	5.08
Muncitor necalificat	3.49	3.44	2.99	2.54

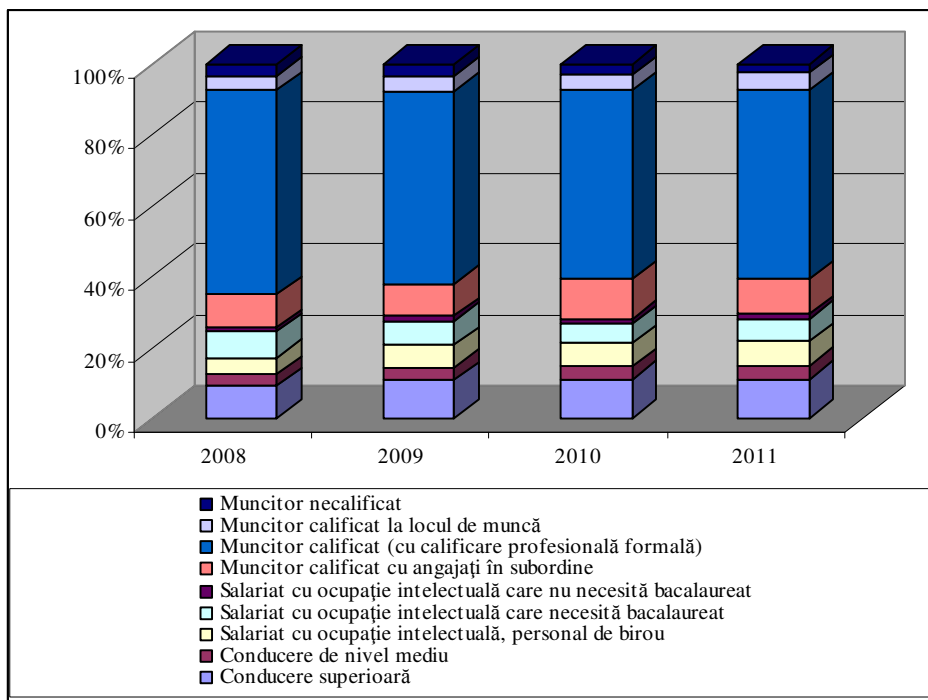

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
 ACCESUL FEMEILOR ROME
 PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com

www.femrom.ro

EGALITATE PRIN DIFERENȚĂ
ACCESUL FEMEILOR ROME
PE PIAȚA MUNCII

FUNDAȚIA DESIRE
 pentru Deschidere și Reflexie Socială
 Str. Vântului nr. 35, 400221 Cluj, România
 Tel/Fax: +40-364/103613, +40 -740-137561
 e-mail: desire_cluj@yahoo.com